

bülten

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ AYLIK YAYIN ORGANI

Endüstri Mühendisliği
Odası

**Sağlıklı bir doğum
için**

Sayfa 7

**Toplum yararı
kavramına
TMMOB'den yeni
bakış**

Sayfa 8

**Makina Mühendisliği
Eğitimi Üzerine**

Sayfa 9

**Otomotiv Yan
Sanayiinin Önemi**

Sayfa 11

**Dökümhane atıkları
ve çevrenin
korunması**

Sayfa 12

**İZÜNDER
İzmir Üniversiteleri
Öğretim Elemanları
Derneği**

Sayfa 16

Yeni kültür üzerine

Sayfa 17

**Kordonboyu önüne
yapılacak kazıklı yol
üzerine**

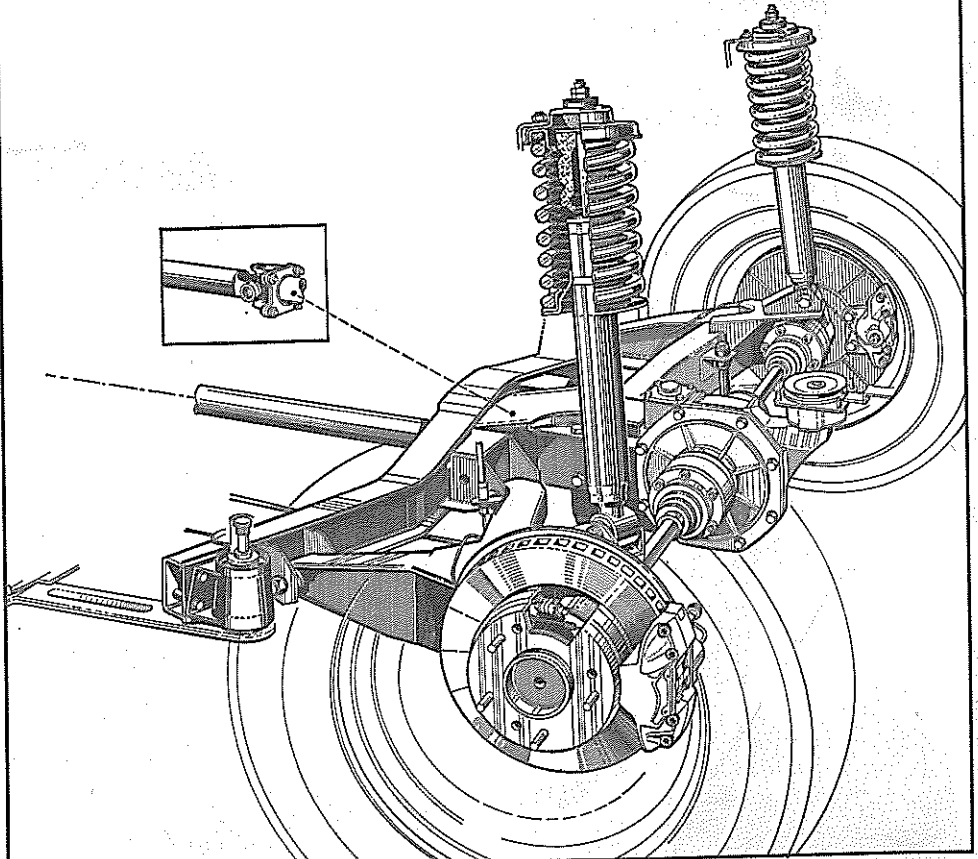
Sayfa 18

**Seçimler, Partiler ve
Ekonomi**

Sayfa 19

III. Otomotiv ve Yan Sanayii Sempozyumu ve Sergisi
12-16 Kasım 1991 / Bursa

2000'Lİ YILLARA DOĞRU OTOMOTİV VE YAN SANAYİİ

ATU

Mühendislik San. ve Tic. Ltd. Şti.

- Buhar ve Sıcak Su Kazanları
- Isı Eşanjörleri
- Basınçlı Kaplar
- Bantlı Konveyörler
- Su Tasfiye Cihazları, Kum Filtreleri
- Teknolojik İmalatlar
- Sıma Tesis İmalat, Montaj ve Taahhüdü
- Hidrolik Promatik Aparat ve Ekipmanlar

Proje, imalat, Montaj ve taahhüt işlerinizde bizimle irtibata geçiniz.

Adres : 129/8 Sokak No: 22 4. Sanayi
Sitesi Bornova / İZMİR
Tel : 39 33 63 - 39 87 10
Fax : 19 87 05
İmalat : 39 71 33

EGG FAN

Vantilatör San. ve Tic. Ltd. Şti.

- Orta ve Yüksek Basınçlı Vantilatörler
- Santrifüj Körükler
- Baca Aspiratörleri
- Çatı Aspiratörleri
- Pnömatik Nakil Vantilatörleri
- Siklonlar - Multisiklonlar
- Mekanik Silkelemeli Torbalı Filtreler
- Jet Silkelemeli Torbalı Filtreler
- Özel Toz Tutma Üniteleri

Proje, imalat, Montaj ve taahhüt konularında bize danışın.

Adres : 129/4 Sokak No: 19 4. Sanayi
Sitesi Bornova / İZMİR
Tel : 74 40 71
Fax : 39 87 05

UNI RON

BİLGİSAYAR MI ALMAK İSTİYORSUNUZ! BİZ HAZIRIZ
DESTEK Mİ ARIYORSUNUZ! BİZİ ODAMIZA SORUN.
KALİTE Mİ ARIYORSUNUZ! TÜRKİYE ÇAPINDA 3.500 KULLANICIYA SORUN.

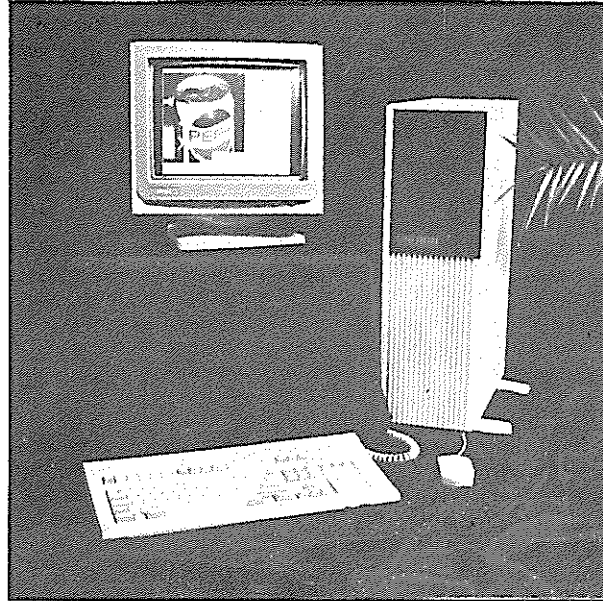
TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ
TEOS

DONANIM ve YAZILIM
SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Atatürk Bulv. 374 A/3 İZMİR / TÜRKİYE

Tel: (51) 63 20 52 - 63 18 44

Fax: (51) 63 04 47

486

386

80286

386 SX

bülten

EKİM 1991
Yıl: 5 Sayı: 32

MMO İzmir Şubesi Adına Sahibi:
Turhan TUNA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Fasih KUTLUAY

Yayın Kurulu:
Tansel TÜRKMEN
A.Rıza KAT
Çınar YENİ
Özcan AVCI
A.Doğan COŞGUN
Atilla TUNÇEL

Baskı:
ALTINDAĞ MATBAASI

Yönetim Yeri:
Ali Çetinkaya Bulvarı No: 12/1
Alsancak / İZMİR
Tel: 22 08 11 - 21 74 68
Fax: 22 60 39

Baskı sayısı:
4500

Gönderilen yazıların yayınlanıp yayınlanmamasına, TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu karar verir.

Yayın Kurulu gönderilen yazılar üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmaya yetkilidir. Yayımlanan yazılardaki sorumluluk yazarlarına, ilan ve reklamlardaki sorumluluk ilanı veren kişi ve/veya kuruluşa aittir.

Bültene gönderilen çeviri yazıların kaynağı mutlaka belirtilir. Gönderilen yazılar, yazarlarına geri verilmez.

1991 YILI REKLAM BEDELLERİ

Arka Kapak	1.000.000.-TL
İç Kapaklar	800.000.-TL
İç sayfalar	
Tam Sayfa	600.000.-TL
1/2 Sayfa	330.000.-TL
1/4 Sayfa	180.000.-TL

Fiyatlara KDV eklenir.

2000'li yılların sanayi politikasını oluşturmak!

Makina Mühendisleri Odası Türkiye'nin bilimsel ve teknolojik gelişmesine katkıda bulunmayı ve bu konuda lokomotif güç olmayı sürdürüyor. Aralık ayında yapılacak olan Sanayi Kongresi'ne, elektronik, otomotiv, tekstil ve savunma sanayi dallarında Türkiye'nin öncü kuruluşları geliştirdikleri teknolojiyi tanıtmak ve sergilemek amacıyla katılıyorlar. Makina Mühendisleri Odası değişik düzlemdeki insanları bir platformda toplayarak 2000'li yılların sanayi politikasını oluşturacak programlar oluşturuyor.

Uluslararası ekonomik yapılanmadaki değişimleri çok iyi analiz ederek, bu değişimlerin Türkiye üzerindeki etkilerinin neler olacağı incelenmiştir. Bu çalışmalardan çıkan bir sonuç da, teknoloji ithalinin ulusal sanayi politikasından çıkarılması gerektiği ve devletin yeni teknoloji üretimine daha çok pay ayırmasının kaçınılmazlığı olmuştur. Amerika gibi liberalizmin, ya da serbest ekonominin sıkıca konuşulduğu bir ülkede bile Araştırma-Geliştirme (AR-GE) yatırımlarının çok büyük bir oranda Amerikan hükümeti tarafından finanse edilmesi bu konunun önemini vurgulamaktadır.

Bir ülkenin bilim ve teknoloji üretmesi için gerekli olan en önemli unsur, nitelikli işgücüdür. Nitelikli işgücü ancak iyi eğitim veren özerk eğitim kurumları ile mümkündür. Türkiye'deki eğitim sisteminin bir türlü bağımsız düşünceye uyarlanamamış olması, her daldaki yetenekli insanların yetişmesini zorlaştırırken bilimsel ve teknolojik çalışmalara ket vurmaktadır. Bilimsel düşüncenin evrensel düşünce olarak demokratik yaşamda yer alması, eğitim kurumlarının özerkleşmesi, Odamızın en önemli taleplerinden biri olmuştur. Bu amaçla kurulan İzmir Üniversiteleri Öğretim Elemanları Derneği (İZÜNİDER) temel hedefini odamız görüşlerine tamamen paralel olan, "Üniversitelerin demokratikleşme sürecine katkıda bulunmak ve üniversiteleri toplumda daha üretken konuma getirmek; genel doğrular çerçevesinde eğitimin niteliğini artırmak, araştırmaların daha kaliteli ve kapsamlı olmasına çalışmak" olarak belirlemiştir.

Yeni öğretim yılının başlaması nedeniyle Bülten'in bu sayısında İZÜNİDER'i tanıtan bir yayına yer verdik. Özcan Avcı'nın Makina mühendisliği eğitimi üzerine saptamalarını 7.Sayfada okuyabilirsiniz.

Hiç kuşkusuz bu ayın en önemli olayı milletvekili seçimleridir. Daha önceki hükümetlerin meslek odaları gibi demokratik kurumların politika yapmasını çeşitli yasalarla engellemeye çalışmasına rağmen, yine başka bir yasada "Meslek odaları ülkenin ekonomik gelişmesine, mesleki bilgileri kullanarak katkıda bulunurlar" denmesi, yasalardaki tutarsızlıklardan birisidir. 14 Ekim 1991 tarihinde Odamızın Danışma Kurulu toplantısında, demokrat meslektaş adayların desteklenmesi kararı alınmıştır. İzmir Makina Mühendisleri Odası olarak iktidar olacak partiye ülkenin demokratikleşmesi için, sosyal adaletin sağlanması için, çalışanların işini kaybetme korkusu olmadan çalışıp örgütlenebilmeleri için, çevre kirlenmesini önlemek için her türlü destek vereceği ele alınan bir diğer karar olmuştur. Yusuf Işık tarafından kaleme alınan "Seçimler, Partiler ve Ekonomi" başlıklı yazıda partilerin Türkiye ekonomisi ile ilgili görüşleri netleşmekte ve Türkiye ekonomisinin en önemli yapısal sorunları belirtilmektedir.

Seçimlerle gelen yeni dönemin, ülkemizde her alanda demokratikleşmenin daha da yaygınlaşması, toplumumuzun çalışan tüm kesimlerinin ekonomik ve sosyal haklarının kazanımlarında ve inşaat haklarının sağlanması açısından daha ileri adımların atılacağı umut dolu bir dönemin başlangıcı olması dileğiyle...

Tekstil Sektör Raporu hazırlanıyor

TMMOB adına Odamız tarafından 9-13 Aralık 1991 tarihlerinde Ankara'da, Milli Kütüphane Salonlarında düzenlenen 1991 Sanayi Kongresi'ne sunulacak olan Tekstil Sektör Raporu hazırlama çalışmaları, son aşamaya gelmiştir.

Bursa Şubesi'nin 30 Mayıs - 4 Nisan 1991 tarihleri arasında düzenlediği "Tekstil Terbiyesinde Gelişmeler" Seminer ve Panelinden elde edilen bilgiler alınmıştır.

Tekstilde Teknoloji Seçimi Alt Komisyonu, anket çalışmaları değerlendirilerek hazırlanan Alt Komisyon Rapor Taslağını, 26 Eylül 1991 tarihinde yaptığı son toplantısında, katılan üyelerle değerlendirmiş ve katılmayan üyelerin de yazılı öneri ve eleştirileri alınmıştır. Alt Komisyon Raporu bu katkılarla geliştirilmiştir.

İplik-Dokuma-Örme Alt Komisyonu'nun Prof. Güngör Başer ve Dr. Ayşe Okur tarafından hazırlanan Rapor Taslağı, Alt Komisyon üyelerine gönderilerek

26 Eylül 1991 tarihinde Şubemizde yapılan toplantıda, değerlendirilmiş ve katılmayan üyelerin de gönderdikleri yazılı öneri ve görüşleri katılarak Rapor kesinleştirilecektir.

Konfeksiyon Alt Komisyonu'nun İstanbul Şubemizce yürütülen ve şubemizin de katkıda bulunduğu anket çalışmalarının değerlendirme notları, Alt Komisyon raportörü Yard. Doç. Dr. Çetin Erdoğan tarafından hazırlanan Alt Komisyon Rapor Taslağı ve Konfeksiyon Sektörü ile ilgili kişisel raporlar, Alt Komisyon üyelerine gönderilerek, 10 Ekim 1991 Perşembe günü saat 19.00'da Alt Komisyonun İzmir Grubu toplantısı yapılmıştır. İzmir'den Şube Yönetim Kurulu

üyeleri Sn. Altan Yalaz ve Yard. Doç. Dr. Çetin Erdoğan'ın katıldığı Konfeksiyon Alt Komisyonunun genel toplantısı 12 Ekim 1991 Cumartesi günü saat: 11.00'de İstanbul Şubesi Eğitim merkezinde yapılmış ve alınan öneri ve eleştirilerle Rapor Taslağının geliştirilerek sonuçlandırılması kararlaştırılmıştır.

Şubemizin, Odamız adına İstanbul ve Bursa Şubeleri ile birlikte yürüttüğü Tekstil Sektörü İrdeleme Çalışmalarında, İzmir Şubesi olarak üstlenilen Yürütme ve Koordinasyon görevi gereğince, Tekstil Sektör Raporu taslağının bu alt komisyon raporlarının kesinleştirilmesi sürecinde raportör olarak görevlendirilen, Tekstil mühendisliği Meslek Dalı Ana komisyonu Başkanı Prof. Dr. Güngör Başer ve Ekonomist Sn. Yusuf Işık tarafından yazılmasına başlanmıştır. Rapor 15 Kasım 1991 tarihinde dağıtımına hazırlanmış olacaktır.

PANELİN ARDINDAN

H. Bahar ER / Endüstri Mühendisliği Komisyonu Üyesi

18 Eylül 1991 tarihinde Şubemizin İzmir Ticaret Odası (İTO)'nun Endüstri Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu'nun katkılarıyla ortaklaşa düzenlediği "Endüstri Mühendisliği Açısından Ticaretin 3 S'si - Satınalma, Stok, Satış" konulu paneli gerçekleştirilmiştir.

Panel katılım bakımından başarılı sayılabilir. Değişik firmalardan katılımcıların panele ilgisi dikkat çekmiştir. Fakat aynı şey Ticaret Odası üyeleri için söylenemez. Çünkü panele çok sınırlı sayıda katılım olmuştur.

Panelin düzenleneceği gün, iki panelistin katılamayacağını bildirmesi şüphesiz ki panelin en olumsuz tarafı olmuştur. Dr. Güray Akdoğan'ın bildirisini sunan Endüstri Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu Başkanı Sayın Ferhan Hüryaşar ve Dr. M. Arslan Örnek'in yerine görevlendirilen Sayın Ali Ünal'a buradan teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Açılış konuşmasını yapan TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Başkanı Sayın Turhan Tuna, böyle girişimlerin devamlı olmasının önemini vurgulamıştır.

Panelin yöneticiliğini yapan DEÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Hulusi Demir de, Endüstri Mühendisliği'nin tanımını yapıp sanayideki önemine değinmiştir. Tanımların ve genel bilgilerin verildiği birinci turda, ilk konuşmayı yapan Sayın Ali Ünal, ticaretin 3 S'ini çok kısa biçimde tanımlayıp özetlemiştir.

İkinci panelist Sayın Bülent Hasdemir, her bir kavramın önce tanımını yapıp, sonra ayrıntıya girmiş ve içerik olarak doyurucu olmuştur.

Üçüncü panelist Sayın Kemal Gültay ise izleyicilerin kafasındaki soru işaretlerini, verdiği değişik örneklerle cevaplandırmış ve izleyici ile en iyi iletişimi kuran panelist olmuştur.

Dördüncü ve son panelist olan Sayın Ferhan Hüryaşar ise ticaretin 3 S'si açısından Türkiye'deki işletmeleri ve endüstri mühendislerini değerlendirmiştir.

İkinci turda ise panelistler birbirlerinin eksik bıraktıkları konuları tamamlayıp, birbirlerinin sorularına yanıt vermişlerdir. Bu bölümde Sayın Kemal Gültay ile Sayın Ferhan Hüryaşar arasındaki, Tam Zamanında Üretim (JIT) konusunda, üretici firma ile yan sanayii arasındaki karşılıklı güven ve stok kontrolü hakkındaki tartışma ilgi odağını oluşturmuştur.

Son turda panelistler dinleyicilerden gelen soruları yanıtlamışlardır.

İlk turda panelistler ile izleyiciler arasında tam bir iletişim sağlanamamış, ancak ikinci turda her iki tarafta da bir canlanma gözlenmiştir.

Her şeye rağmen olumlu tarafları olumsuz taraflarından fazla olan bir panel gerçekleştirilmiştir. Benzer çalışmaların sürekliliğinin sağlanması hedeflenmiştir.

ITMA ' 91'İN ARDINDAN

11. Uluslararası Tekstil Makinaları Fuarı, bu yıl Almanya'nın Hannover kentinde 24 Ekim - 3 Kasım 1991 tarihleri arasında açıldı. Avrupa Tekstil Makinaları İmalatçıları Komitesi (CEMAT-EX) tarafından organize edilen bu fuar, 4 yılda bir Milano, Paris ve Hannover'de dönüşümlü olarak düzenlenmektedir. İlk kez 1951 yılında düzenlenen fuar, bu yıl 35 ülkeden 1328 firmanın katılımıyla gerçekleşti. 20 salonda yaklaşık 186 330 m2 bir alanın kullanıldığı fuarda sergilenen makinalar genel olarak 4 kategoride toplanabilir.

1. İplik eğirme makinaları, iplik makinası aksesuarları, taşıma sistemleri ve bilgisayar yazılımları.

2. Dokuma makinaları, dokuma makinası aksesuarları, diğer dokuma tezgahları ve taşıma sistemleri.

3. Örme makinaları, dikiş makinaları, bunlara ait aksesuarlar ve diğer tekstil makinaları.

4. Tekstil terbiye makinaları, boya, baskı makinaları, tekstil test ve ölçüm ekipmanları.

Sergilenen makinalardan % 75'i Almanya dışındaki firmalara aitti. En fazla katılım, firma bazında İtalya, Almanya, İsviçre, İngiltere, Fransa, ABD, İspanya, Japonya tarafından gerçekleştirildi.

Mühendis ve Mimarlardan Başbakan Mesut Yılmaz'a "Mektup Yağmur"u...

Konuyla ilgili TMMOB 'den yapılan açıklamada; Kamu çalışanı Mühendis-Mimarların içine düşürüldüğü ekonomik sıkıntının aşılması istemleri Mektup yağmuruyla Başbakan Mesut Yılmaz'a iletiliyor.

Sayın Başbakana gönderilen mektuplarda; "Ülke kalkınmasının zorunlu koşulu teknolojiyi üreten ve aktaran mühendislerin ücretleri yeniden ele alınması, hakettikleri ücreti almalarını sağlayacak yeni düzenlemelerin yapılması isteniyor.

TMMOB Genel sekreteri İsmail Kulkasızoğlu; "Yetkililer, kamu çalışanı mühendis ve mimarların seslerine kulak vermeli, demokratik uyarıları anlamalıdır. Mühendisini, mimarını geçim sıkıntısına düşüren bir ülkenin kalkınma

ve sanayileşme çabaları da sıkıntıya düşmüş demektir. Gelin bu sıkıntıları el birliğiyle diyalog içinde aşalım. Bu çağrı mühendislerimizin, mimarlarımızın, anlayalım" dedi.

Makina Mühendisleri Odası üyelerine sahip çıkıyor

Elektrik, Gemi, Harita ve Kadastro, İnşaat, Jeofizik, Jeoloji, Kimya, Maden, Makina, Mimarlar, Şehir Planlamacıları, Orman ve Ziraat Mühendisleri Odaları ve temsilcilikleri İzmir şubelerinin yayınladığı ortak basın açıklamasının ardından, Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi bir dilekçe kampanyası başlattı. Kamuda çalışan tüm makina mühendislerinin imzasına açılan ve ilgiyle karşılanan dilekçede şu görüşlere yer veriliyor:

"Sn. Mesut Yılmaz

Başbakan / Ankara

Son yıllarda uygulanan ekonomik politikalar sonucu, Kamu Çalışanı Mühendis ve Mimarların ekonomik durumları, üretim sürecinde ve ülkemiz kalkınmasında aldıkları yerin önemi, ürettikleri hizmetler ve gördükleri eğitim ile asla bağdaşmayan bir düzeye düşürülmüş, bir çok meslek grubunun gerisinde bırakılmıştır.

İLGİLİLERE ve KAMUOYUNA

Üretim, sanayileşme ve kalkınmanın itici gücünü oluşturan, yatırımların vazgeçilmez bir önsuru olan mühendis, mimar ve teknik elemanların büyük bir bölümünü oluşturan Kamuda çalışan kesimin, ekonomik ve sosyal durumları, son yıllarda uygulanan ekonomik politikalar sonucu, aldıkları eğitim, yetki ve sorumlulukları ile de uyuşmayan bir düzeye düşürülmüştür.

Küçültülmeye ve işlevsiz kılınmaya çalışılan kamu kuruluşlarının içine düşürüldüğü krizin faturası da reel ücret gerilemeleriyle çalışanlarına yüklenmiştir. Kamu çalışanı teknik elemanlara lüfe düzeyinde getirilen sözde ücret artışları ise üretim süreci ve ülkemiz kalkınmasında aldıkları yerin önemi ve ürettikleri değer ve hizmetlerin niteliğiyle asla bağdaşmamaktadır.

Sorunlarımızın çözümü için TMMOB'nce yetkililer nezdinde yürütülen tüm girişim ve uyarılara ne yazık ki duyarsız kalınmıştır.

BU DUYARSIZLIĞI KINIYOR, YETKİLİLERİ ve SEÇİMLER SONRASINDA YETKİ ALACAKLARI UYARIYORUZ.

Kamu çalışanı mühendis, mimar ve teknik elemanların sağduyu ve sabırları daha fazla zorlanmamalıdır.

Kamu kurumlarında, 657 sayılı Kanun ve sözleşmeli kapsamında çalışan bizler, sorunlarımızın en aza inmesinin, GREVLI TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKAL HAKLARIMIZIN alınmasında olduğunun bilincindeyiz. Ancak, bu süreç tamamlanuncaya kadar, ücretlerimizin ve statümüzün hakettiğimiz düzeye ivedikle çıkarılmasını ve yapılan haksızlıkların bir an önce düzeltilmesini talep ediyoruz.

TMMOB ve bağlı Odaların bu amaçla verdikleri mücadeleyi desteklediğimizi ve tepkilerimizi daha etkin bir şekilde gündeme getireceğimizi duyuruyoruz.

EİEİ (Elektrik İşleri Etüt İdaresi)

MTA (Maden Tetkik ve Arama)

TEK (Türkiye Elektrik Kurumu)

TKİ (Türkiye Kömür İşletmeleri) ve

Etibank

MÜHENDİS, MİMAR ve TEKNİK ELEMANLARI

(1.10.1991 Milliyet)

Bunalıma dönmüş ekonomik sıkıntıların aşılması ve köktü olarak çözülmesi konularında bugüne kadar üst örgütümüz TMMOB'nce Maliye ve Gümrük Bakanlığı nezdinde yürütülen temas ve girişimlerden ne yazık ki sonuç alınamamıştır.

Bu nedenle, ülkenin sanayileşmesi-ne olan doğrudan katkı oranında ücret durumunun, hakettiğimiz düzeye çıkarılmasını bir kez de sizden talep eder, saygılarımı sunarım."

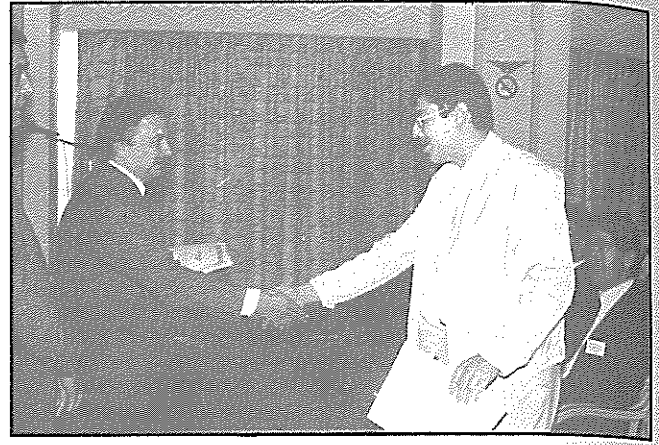
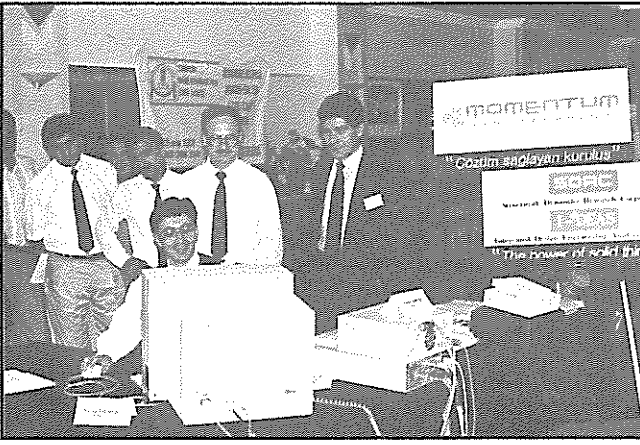
Geleneksel Oda Gecesi Yemeği 14 Aralık'ta Yapılıyor!

Odamızın 37. kuruluş yılı, bu yıl 14 Aralık Cumartesi günü, BALÇOVA TERMAL TESİSLERİ'nde düzenlenen "Geleneksel Oda Gecesi" ile kutlanacaktır. Meslekte 25 ve 40 yılını dolduran üyelerimize hizmet onur belgesi ve plaketlerinin verileceği bu gecemizin, değişik meslek dallarında, değişik okullardan ve kuşaklardan üyelerimizi bir araya getirerek kaynaşmalarına ve yıllardan beri birbirini görmeyen okul arkadaşlarının görüşmelerine katkıda bulunacağına inanıyoruz. Tüm üyelerimizi Geleneksel Oda Gecemize katılmaya çağırıyoruz. 14 Aralıkta, Balçova Termal Tesisleri'nde birlikte olmaktan mutluluk duyacağız.

Yönetim Kurulu

Yer:
BALÇOVA TERMAL TESİSLERİ
Tarih:
14 ARALIK 1991 (Cumartesi)
Saat:
20.00 - 24.00

NOT: Geleneksel Oda Gecesi davetiyeleri subemizden temin edilebilir. 1 Kişilik olan davetiye bedeli 80.000.-TL'dir

22-25 Ekim 1991 Altinyunus/ Çeşme

Bilgisayar Destekli Tasarım ve Üretim (CAD/CAM) Semineri ile Bilgi Araçları Sergisi gerçekleştirildi

Çağımızda bilginin, üretim sürecinde en önemli girdi olma niteliğini kazanmasıyla birlikte günümüzün pazar koşullarında bilgiye ulaşma ve onu üretime aktarma hızı giderek daha fazla önem kazanmıştır. Bu nedenle, gelişen bilgisayara dayalı tekniklerle birlikte üretimin tasarımından çıktığı aşamasına kadar yazılım endüstrisi her alanda olduğu gibi mühendislik alanında da hızla gelişmektedir.

Tasarımda ve üretimde hız, kalite, etkinlik, esneklik sağlayan CAD/CAM amaçlı yazılım ve donanımları gelişen mühendislik uygulamaları da nitelik değiştirmektedir.

İmalat sanayiinde çalışan üyelerimizi bu yeni teknolojiyle buluşturmayı görev sayan Şubemizce geçtiğimiz Ekim ayı içerisinde Çeşme/Altinyunus'ta bu konuda bir eğitim etkinliği düzenlenmiştir.

ODTÜ (CAD/CAM) Merkezi öğretim üyelerinin katkılarıyla düzenlenen bu seminerin sergi bölümünde, katılan çeşitli yazılım firmalarının yetkilleri de ayrıca uygulama yapmışlardır.

Seminere bölgemizin yanı sıra İstanbul, Eskişehir, Ankara, Iskenderun'dan çeşitli sanayi kuruluşlarından mühendisler katılmıştır.

Ülke ekonomisinde bir süredir yaşanmakta olan hareketsizlik, özellikle seçim öncesi içine düştüğü beklenti ve sanayide yatırımların durma noktasına gelmiş olması nedeniyle seminer ve sergiye katılım, beklenen hedefin altında gerçekleşmiştir.

Ayrıca yıl sonuna yaklaşılmaması ne-

deniyle bazı sanayi kuruluşlarının ve yazılım firmalarının yoğun iş programı da katılımı etkileyen sebepler arasında sayılabilir.

Bölgemiz imalat sanayi sektöründe CAD/CAM uygulaması hızla yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu anlamda seminer, bu sektörde çalışan meslektaşlarımızın bilgi birikimlerini arttırmaları açısından son derece olumlu geçtiği izlenimi edindik. Seminer sonunda yaptığımız değerlendirme formlarına baktığı-

mizde bunu görebiliyoruz. Yine bu değerlendirmelerde, daha az yoğun bir seminer programının, daha çok tanıtıma yönelik olarak üst düzey yöneticilerine ve firma sahiplerine düzenlenmesi gerektiği ortaya çıkıyor. Üretimde imalat tekniğinin hızla değiştiği bir dönemde, yöneticilerin de bu değişikliğe uyumlu hale gelmesi gerçeği bu seminer ile bir kez daha somutlanmıştır.

Bu seminerde özellikle ODTÜ'de kurulan CAD/CAM Merkezinden önemli bir destek gördük. Ülkemizde teknoloji üreten bir konumu kazanan ender kurumlardan biri olan ODTÜ CAD/CAM Merkezinin çalışmalarını, bu seminer nedeniyle tanıtmayı düşündük.

Merkezin başkanı ODTÜ Rektör Vekili Prof. Dr. Bilgin KAFTANOĞLU ile yaptığımız söyleşiyi **bülten**'imizin gelecek sayısında yayınlayacağız.

1980 ÖNCESİNDE ŞUBE YÖNETİM KURULU'NDA GÖREV ALAN ÜYELERİMİZE, ŞUBEMİZDE KOKTEYL VERİLDİ

17 Ekim 1991 Perşembe günü saat 18.30-20.00 arasında Şubemizin 1970 yılında kuruluşundan 1980 yılına kadar Yönetim Kurullarında görev alan ve halen Şubemize kayıtlı üyelerimizin çağrıldığı bir kokteyl düzenlendi.

Üyelerimizden Ekrem BULGUN, Necdet TÜRETKEN, Ener PELİN, Erşen ÖĞRETMEN, Halil KOZAK, Hüseyin POLAT, Hüseyin ESER, Hüseyin ÇETİN, Salim POYRAZ, Baki ERİNÇKAN, Yılmaz BAYRAMLI, İsmet ÇELİK, Turhan TUNA, Fasih KUTLUAY, Ali GÜNGÖR,, Seçkin ŞİŞMANOĞLU ve Şubemiz Teknik görevlilerinin katıldığı toplantıda, Şubemiz çalışmalarında görev alan tüm üyelerimizin bilgi ve deney birikimlerinden yararlanmanın önemi vurgulandı. katılan üyeler gelecekte odamızı daha etkin ve daha saygın bir duruma getirebilmek için katkıda bulunmaya hazır olduklarını belirttiler.

Şubemizin daha düzenli ve verimli çalışabilmesi için daha geniş bir Şube Merkezine sahip olması gerektiğini vurgulayarak, bu konuda çalışma yapılmasını öneren Sayın Ekrem BULGUN'un konuşması büyük bir ilgiyle karşılandı. Kokteyle katılan üyeler, yıllar sonra bir araya gelmekten memnurluk duyduklarını belirterek bu toplantıların tekrarlanması dileğinde bulundular.

Endüstri Mühendisliği Odası

Sağlıklı bir doğum için

Seçkin ŞİŞMANOĞLU

Akademisyen bir bilim adamıyla, bir mühendis start noktasına yerleştirilmiş. Kendilerinden bitiş uzaklığının sürekli olarak yansıyı giderek son noktaya varmaları istenmiş. Sonuç bilindir. Akademisyen son noktaya ulaşamamış. Mühendis ulaşmış. Kendisine sorulduğunda "Bizde kabul denen bir kavram vardır. Ben de kabul ettim" diyerek karşılık vermiş.

Mühendis olarak pozitif bilimleri gerçek yaşama uygulamakla öğünür dururuz. Ne derece gerçekleştirdiğimiz tartışılır. Yukarıdaki kısa anekdotdan anlaşılacağı gibi pratiyenliğin, bilimin uygulayıcılarının ilginç ama güçlü bir soyutlama yeteneğine sahip olması gerekiyor. Teknolojinin bu kadar ilerlemesi bu kabuller sayesinde olsa gerek. Çok önemli bir araç var. Mühendis kabulünü bilim adamlarına, bilimsel temellere dayandırır. Ya da "Bir bilene sorar" diyelim. Teknolojik bilginin üretici güçler arasında yerini aldığı son yıllarda "daha fazla bilmek" zorunluluğu doğal olarak bilimlerin ayrışmasını hızlandırıyor. Büyüyen hacimler modern planlama, organizasyon, yönetim tekniklerine ihtiyaç duyuyor. Bu noktada hem bu ihtiyaca cevap vermek hem de ayrılan mühendislik disiplinlerinin pratiğe yani üretime adaptasyonunu hızlandırmak zorunluluğu tekniği bilen işletmecilerin doğmasını diretiyor. İhtiyaç keşfin anası olduğuna göre, Endüstri Mühendisliği meslek disiplini böyle oluşuyor. Mesleğin doğuşu dünyada belki Türkiye'de sağlıklı olsa da bizi ilgilendiren üretim sürecine sunduğu teknik ve yaklaşımların sağlıklı büyüyüp büyümediğidir.

Teknik araştırmacı ve uygulayıcıların ekonomiyi, ekonomistlerin tekniği daha çok bilme zorunluluğu hissettiği şu günlerde Endüstri Mühendislerinin söyleyecekleri çok olmalıdır. Son yıllarda dünyada ve Türkiye'de tartışılan konuların başlıklarını gözden geçirirsek; Esnek Üretim Sistemleri, Tam Zamanında Üretim, Toplam Kalite Kontrol, Grup Teknolojisi, Bilişim Devrimi vb. hemen hepsi ilgi alanımıza girdiğine göre tekniği, organizasyonu, istatistiği, yönelem tekniklerini, MIS'i vb. yeterince bilmeyen insanların iyi - kötü bu konuların üstesinden gelmesini istemiyorsak bilimin (Sosyal Bilimler dahil) gerçekten üretime aktarılmasını istiyorsak "Sistem Yaklaşımı" özelliğimizi, içini doldurarak vurgulamaya devam edeceğiz.

Bir yanda Oda'nın yayın organlarına

da yansıyan bilim-teknolojiyi yenileme, AR-GE yatırımlarını artırma zorunluluğu, bir yanda bunlara ayrılacak kaynakların yaratılması problemi karşımıza şu çözümü çıkartıyor. Verili teknolojiyi etkin kullanmak. Batı katma değeri yüksek yazılım, elektronik, biyoteknoloji gibi sanayilerini gelişen ülkelere kaptırmak istemiyorsa bizim gibi ülkelerin yeni alanları bir yerinden yakalayıp geliştirilmesi kaçınılmaz oluyor. Peki ya kaynak. Elimizdeki etkin kullanıp katma değerini yükseltelim. İşte yine yakaladık. Endüstri Mühendisliği bir şekilde en azından söylem düzeyinde dünyada ve Türkiye'de tartışılan konuların tam göbeğinde bulunuyor. AR-GE yatırımları, soyutlama yeteneği yüksek insanlara ihtiyaç duyuyor. Soyutlama yeteneği epistemolojik olarak "Sistem Yaklaşımı" paradigması ile yakından bağlantılı "Mühendisçe düşünmek" kavramı da belirlilik kazanarak, bizleri en iyi yatırımın insan olduğu düşüncesine götürüyor. Peki ses nasıl yükselecek. Sosyolojik bakış açısı seslerin örgütlenme ile yükseleceğini belirliyor.

Bu tüm tartışmaların ülkemizde götürülmesinde üniversite ve meslek odalarına oldukça iş düşüyor. Varolan örgütümüz Makina Mühendisleri Odası. Ya ayrılmak! Sezen Aksu'nun şarkısına atfen "Bir Odamız bile yok" deyip kendilerini meslek şovenizmine kaptıran, Odayı "EM kulübü ya da lokali" ile karıştıranları bir kenara bırakırsak (Ashında bırakmayalım, anlatalım) sorulacak soru

şudur. Sesin daha çok çıkması için "Örgütlenme nasıl yükselir?"

MDK ve MEDAK oluşumları ile birlikte MMO içerisinde mi yoksa kadrolarıyla, profesyonelleriyle birlikte ayrı bir E.M.Odasında mı? Birinde büyük hacim içerisinde ayakta kalma - eriyip gitme ikilemi, diğerde nicele olarak küçülüp etkisizleşme sorunu. Nicel olarak küçülüp etkisizleşme sorunu. Nicel olarak küçük olan nitel olarak da küçük olur mu? Kuşkusuz hayır. Bu popülist söylem tüm örgütlere zarar verir. Bizler bütün teknik eleman hareketinin bir bütün olmasını savunuyoruz. Aynışan disiplinlerin ilişkilerini, ortak noktalarını, söylemlerini birleştirmek de bizlere düşüyor. TMMOB içindeki odaların birbirleriyle ilişkilerindeki kopuklukların yaşanacağı şu günlerde, bizler bütünü bozmayacak, aksine kaynaştıracak ayrı bir E.M. örgütlenmesinin bir tepkiden değil bir ihtiyaçtan doğmasını savunmalıyız. Ülkemizin ekonomik sosyal problemlerinin çözümünde teknik eleman hareketinin etkisinin çoğalmasına katkı koymayacaksa ayrı bir Odaya'da gerek yok. Ancak biz E.M.'ler "nitelik olarak güçlü ve söyledikleri dinlenen, kamuoyunda etki yaratan, TMMOB'yi güçlendiren ayrı bir oda kuracağız" diyorsak, önümüz açıktır.

MEDAK örgütlenme modeli TMMOB'ye bağlı Odaların bir araya gelmesi düşüncesini ortaya çıkarabilir. Hem bu düşüncenin oluşmasının hem de ayrı bir E.M. Odasının kurulmasının MDK ve MEDAK'ın başarısına bağlı olduğu gibi ilginç bir konu ortaya çıkıyor. Şu ya da bu şekilde dünyada ve Türkiye'de yürütülen tartışmalar bağlamında bir noktada bulunan Endüstri Mühendislerinin örgütlülüklerinin ve söylemlerinin çoğalıp zenginleşmesi dileğiyle.

ENDÜSTRİ MÜHENDİSİ ARANIYOR

ARANAN VASIFLAR:

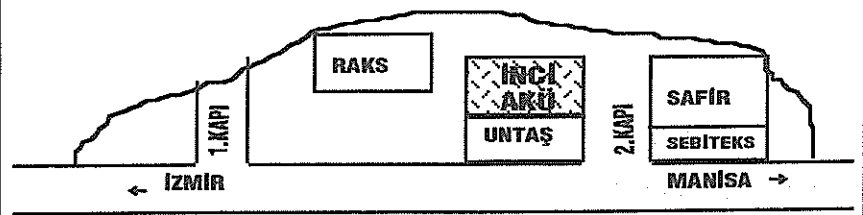
1. DBASE
2. LOTUS DİLLERİNİ BİLMEK
3. İNGİLİZCE BİLMEK
4. MANİSA'DA OTURMAK TERCİH EDİLİR. BUCA VE BAYRAKLI SERVİSLERİMİZ VARDIR

Müracaat : Önder Kırılı

İnci Akü A.Ş.

Telefon: (551) 32510, 32511, 32512

Adres: **Organiza Sanayi Bölgesi / Manisa**

TMMOB TOPLUM YARARI BİLDİRGESİ

Toplum Yararı Kavramına TMMOB'den Yeni Bakış

Toplumun bireylerinin refahı, yalnızca ekonomik gelişme ve ilerleme yolu ile gerçekleştirilemez. İnsan unsurunun geliştirilmesinde ana etmen, bireyin insan hakları devletçe tanınarak "hukukun üstünlüğü" prensibinin hayata geçirilmesini de gerektirmektedir.

Katılımcı demokrasi ve sosyal hukuk devleti ilkelerinin hayata geçirilmesi açısından yaşamsal bir öneme sahip olan toplum yararı, toplumsal refahı, gelecek nesillerin de yararı gözetilerek yükseltmeyi amaçlayan örgütlü ve planlı eylemlerin tümünü kapsamaktadır.

Meslek kuruluşlarınca toplum yararı doğrultusunda yürütülmekte olan ve üstlenilecek ana politikaların oluşturulabilmesi, toplum yararı kavramının tartışılabilir içeriklendirilmesiyle olasıdır.

Toplum yararı kavramının sağlam bir içeriğe kavuşturulması durumunda meslek kuruluşları, kolayca uzlaşma suretiyle belirleyecekleri ana politikalar çerçevesinde toplumsal muhalefet görevini, toplum yararına aykırı bulduğu her tekil uygulamaya tepki oluşturmanın ötesinde yerine getirme olanağı elde edecek, kıt üretim potansiyelini ve kaynaklarını ana politikalar temelinde daha verimli kullanılabilecek, alternatif politikalar üzerinde üretiminde daha başarılı olabileceklerdir.

Toplumsal yarar kavramının içeriklendirilmesi konusu, ortaya çıkacak ürünün boyutlarına bağlı olarak, belki de TMMOB'nin toplum yararı ile ilişkilendirilebileceği hemen her konudaki politikalarının ana hatlarının çizilmesine de önderlik edecektir.

Bu bağlamda toplum yararının bir bildirme şeklinde içeriklendirilmesi amacıyla TMMOB bünyesinde bir komisyon kurularak aşağıdaki taslağı tüm üyelerimizin görüş ve önerilerine açmıştır. Konunun daha geliştirilmesi amacıyla katılımınız beklenmektedir.

TOPLUM YARARI BİLDİRGESİ

* Toplum yararı; toplumsal refah

düzeyinin artırılabilmesi için, teknolojinin sağladığı olanakları yine topluma sunulacak bilgi düzeyine ve mesleki yetkinliğe erişmeyi amaçlayan eğitim olanaklarının desteğinde, toplumun var olan doğal ve kültürel değerlerin gelecek kuşakları da gözeterek korunması ve geliştirilmesi, toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesi için, sosyal hukuk devleti ve katılımcı demokrasi ilkeleri önderliğinde gerekli her türlü sosyal, kültürel ve ekonomik önlemlerin geliştirilmesidir.

* Toplum yararı, ancak, katılımcı demokrasi ilkelerinin topluma mal edilerek katılım kanallarının önümüzdeki yasal ve kuramsal önlemlerinin kaldırılması ve alınmış ve alınacak kararları etkileme ve değiştirme gücünün topluma tanınması ile sağlanabilir.

* Toplum yararının korunması ve gözetilmesinde devlet dışında örgütlenmiş toplumsal bütün örgütler, meslek birlik ve odaları ile bireyler birinci derecede yetkili ve sorumludur.

* Doğal ve kültürel değerlerin korunması ve gelecek kuşakların kullarımları gözetilerek geliştirilmesi toplum yararının gereğidir. Bu açıdan bakıldığında, her türlü mekan kullanım kararlarının geliştirilmesi sırasında doğal ve kültürel değerlerin korunup, geliştirilmesi ve mesleki sorumluluğun gereğidir.

* Toplum refahının yükseltilmesi ve bu topluma dengeli dağılımı toplum yararınadır.

* Toplumsal barışın sağlanması, toplumsal refahın dengeli dağılımı, sosyal, kültürel, etnik ve düşünsel farklılıklara sosyal hukuk devleti gereklerine uygun yaklaşım ile sağlanabilir.

* Savaşlar insanlığın sahip olduğu insani, toplumsal, kültürel ve ekonomik

varlıkların yanı sıra insanlığın ortak mirası niteliğindeki değerlerin kısmen veya tamamen tahribi anlamını taşıdığından, tüm insanlığa ortak maliyetler yüklemektedir. Bu zararın ortadan kaldırılabilmesi için her türlü çabanın gösterilmesi insani görevimizdir.

* Toplumun bireylerinin refahı, yalnızca ekonomik gelişme ve ilerleme yolu ile gerçekleştirilemez. İnsan unsurunun geliştirilmesinde ana etmen, bireyin insan hakları devletçe tanınarak "hukukun üstünlüğü" prensibinin hayata geçirilmesini de gerektirmektedir.

* Toplumsal refahının adil dağılımı, iktisaden zayıf tarafın devlet tarafından, hukuk prensipleri doğrultusunda korunmasını, yani, sosyal hukuk devletin gereğinin yerine getirilerek, tüm toplum kesimlerinin ekonomik, sosyal ve kültürel haklar çerçevesinde örgütlenmesi yolu ile sağlanacaktır.

* Eğitimin özerk, çağdaş ve bilimsel tabana oturtulması, laik ve demokratik bir içeriğe kavuşturulması toplum yararınadır.

* Gelecek kuşakların daha sağlıklı bireyler olabilmesi için gerekli çevre, örgütlenme ve eğitimini sağlayacak tüm koşulları ancak bu günün toplumunun ruh ve beden sağlığının geliştirilmesi için gerekli önlemlerin şimdiden alınmasına bağlıdır. Bu gereğe yönelik olarak alınmış ve alınacak her türlü önleminin desteklenmesi ve taleplerin belirlenmesi toplum yararınadır.

* Halkın toplumsal refahının yükseltilmesi, kamu hizmetlerinin etkin ve demokratik dağılımı ve kullanımı ile bu hizmetlerin dağılım ve kullanımının toplum tarafından denetlenmesini gerektirmektedir.

* Katılımcı demokrasi ilkelerinin hayata geçirilmesi ile gerçekleştirilebilecek toplumsal denetimin var olabilmesi, kamu tarafından gerçekleştirilerek ve dolaylı ya da dolaysız olarak toplumu etkileyebilecek hizmetlere ilişkin bilginin şeffaflaştırılarak erişilebilirliğe kavuşturulması için gerekli tüm önlemlere ilişkin çabalar toplum yararınadır.

* Toplum yararına olduğu saptanmış konularda yönlendirme, denetleme ve/veya kararı değiştirmeye yönelik örgütlü çabaların desteklenmesi en az isteme konu olan yarar kadar, toplumda demokrasinin gelenekselleşmesi yönünde önemli alışış toplumal refahın artırılması ve toplum yararının sağlanması yönünde örgütlü istem ve eylemlerin yaratılarak, toplumsal denetim mekanizmalarının geliştirilip, güçlendirilmesi de toplum yararınadır.

Makina Mühendisliği Eğitimi Üzerine

Özcan AVCI

Ülkemizde sağlıklı ve sürekliliği bir ilerleme ve kalkınma için iyi yetişmiş bir mühendis kadrosuna ihtiyaç vardır. İyi yetişmiş mühendis ise dalında kişisel teşebbüs, yaratıcılık, beceri, karakter ve yöneticilik yeteneklerini üzerinde barındıran, kendi alanındaki teknolojik gelişmeleri yakından izleyen mühendistir.

Bu anlamda mühendislik eğitimi, öğrenciyi yukarıda saydığımız mühendislik formasyonlarını verecek şekilde olmalıdır.

Dokuz Eylül Üniversitesi'nden yeni mezun olan bir makina mühendisi olarak, aldığım makina mühendisliği eğitimi sorgulamak en doğal hakkımdır. Bana göre iyi bir mühendislikte bulunması gereken en önemli özelliklerden bir tanesi teknolojik gelişmeleri yakından takip etmesidir. Teknolojinin üretilmediği ülkemizde teknolojiyi izlemek, ancak ve ancak yabancı kaynaklı bilimsel yayın organları ile mümkündür. Bunun için de en az bir yabancı dile ihtiyaç vardır. Bu anlamda mühendislik eğitimi veren üniversitelerde yabancı dil eğitimi mutlaka gereklidir. Ancak verilen bu yabancı dil eğitimi geçitirme anlamında değil, bir makina mühendisinin ihtiyacı olan yabancı dil düzeyinde ve mesleğine dayalı olmalıdır.

Yabancı dille eğitim yapan üniversiteler dışında uygulanan yabancı dil öğretim programları bana göre oldukça yanlış bir noktada, öğrenciyi geliştirmekten uzak daha çok külfet bir program olarak uygulanmaktadır. Dört senelik lisans eğitimi sırasında verilen yabancı dil derslerinde öğrenci bir yabancı karşısında en basit ihtiyaçlarını anlatmayı bırakan bir tümce bile kurmakta zorluk çekmektedir. Oysa Anadolu Lisesi ortaokul hazırlık sınıfını bitiren bir öğrenci, basit de olsa dört senelik lisans boyunca yabancı dil öğretimi gören üniversite öğrencisinden çok daha iyi yabancı dili konuşabilmekte, iletişim kurabilmektedir. Yani benim okuduğum fakültede dört senede yapılamayan, Anadolu Lisesi ortaokulunda bir senede yapılmaktadır. Bu, mühendislik eğitimi açısından bence önemli bir eksikliklerdir.

Bilgisayar teknolojisinin gelişmesiyle birlikte Bilgisayar Destekli Tasarım/Bilgisayar Destekli Üretim (BDT/BDÜ) sanayide yerini almıştır. Bilimsel ve teknolojik çalışmaları ile sanayie öncülük ederek ekonomik gelişmeye ivme kazan-

dırması beklenen üniversitelerimiz, bir kaç üniversite dışında bu alanda sanayinin gerisinde kalmıştır. Makina mühendisi açısından BDT/BDÜ son derece önemlidir. Buna karşın mezun olduğum fakültede tek bir dönem öğrenimini gördüğüm "Fortran IV" bilgisayar dili makina mühendisinin bu konudaki ihtiyacını karşılayamayacağı gibi bu dersin daha çok tahtada teorik olarak yapılması ve öğrencinin pratik yapma imkanı bulmaması açısından da yanlışlığı içinde barındırmaktadır. Bu konuda köklü bir değişiklikle yapılarak bilgisayar dersi tek dönem değil en az dört dönem verilmeli, içerik olarak da bilgisayar programlama yanında BDT/BDÜ içeren mevcut paket programların yazılımı ve kullanımı öğretilmeli, ayrıca yeni analiz ve tasarım yöntemlerini uygulayan ve bilgisayar yazılımlarının ilkelerinin ve yeteneklerinin tanıtılmasını sağlayan bir ders programı hazırlanmalıdır.

Makina mühendisliği eğitimi veren fakültelerimizin yurtdışı üniversitelerinde eşdeğer eğitim veren kurumlarının ders programları karşılaştırmasında ülkemizdeki makina mühendisliği eğitiminin çağın gerisinde kaldığı görülür. Gereksiz derslerle yüklenen ders programları, öğrencilere nefes aldırılmazken, sanayide gittikçe yerini alan hidrolik-pnömatik konusunda mezun olduğum okulda herhangi bir dersin olmaması önemli bir eksikliklerdir. Başlı başına bir anabilim dalı olabilecek hidrolik-pnömatik konusu mutlaka ve mutlaka ders programlarına konulmalı ve bu konuda öğrencilere pratik yapma imkanı sağlayacak laboratuvarlar oluşturulmalıdır. Ayrıca bugün meslek öğretimi ezberciliğinden çıkartılıp bilimsel düzleme çekilmelidir. Öğrencilere kuru kuru bir derste 150 sayfalık bir konu anlatmak, ya da saatlerce ders notlarını yazdırmak yerine öğrenciyi araştırmaya iten, kendisini geliştirecek kaynaklara yönelten ve elde ettiği bilgileri yorumlamaya yönelik bir öğretim sistemi uygulanmalıdır. Elbetteki teorik ve temel mühendislik dersleri bu uygulama kapsamı dışında tutulmalıdır.

Başlı başına bir anabilim dalı olabilecek hidrolik-pnömatik konusu mutlaka ve mutlaka ders programlarına konulmalı ve bu konuda öğrencilere pratik yapma imkanı sağlayacak laboratuvarlar oluşturulmalıdır. Ayrıca bugün meslek öğretimi ezberciliğinden çıkartılıp bilimsel düzleme çekilmelidir.

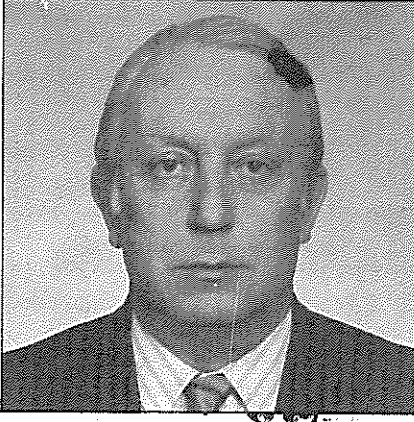
Makina mühendisi çok sayıda parçayı ve operasyonu istenilen teknik özelliklere göre belirli kalite ve standartlarda, istenen zaman ve miktarda üretebilmek için planlama, konstrüksiyon, imalat matodları ve teknolojileri konusunda topluca düşünebilecek ve uygulayabilecek, belirli sentezlerden bütüne gidebilecek bir düşünce tekniğine ve kültürüne sahip olması gerekmektedir. Bu nedenle makina mühendisliğinin üç fonksiyonel özelliği ortaya çıkmaktadır. bunlar:

1. Yaratıcılık, konstrüksiyon/tasarım, araştırma ve geliştirme.
2. Üretim faaliyetlerinin planlanması, kontrolü, yönetimi.
3. Tesislerin emniyetli ve ekonomik şekilde projelendirilmesi, kurulması, çalıştırılması, bakım ve servis.

Görüldüğü gibi tasarım ve üretim makina mühendisliği için önemli olduğu gibi üretim planlama ve yönetim de o denli önemlidir. Ayrıca emniyetli ve ekonomik şekilde projelendirme, bakım ve servis ön plana çıkmaktadır. Ülkemize daha çok ithal teknolojilerin girdiğini ve bunların da yabancı mühendislerce montajlarının yapıldığını, teknolojinin üretilmediği, araştırma ve geliştirmeye önem verilmediği (bir kaç sektör dışında) biz makina mühendislerine daha çok fabrikalarda işletme, planlama, bakım ve onarım işleri düşmektedir. Oysa ki bugünkü makina mühendisliği eğitim programlarına bakılırsa üretim planlama, yönetim ve işletme konusunda yeter derecede eğitim verilmediği görülür. Özellikle fabrika organizasyonu, üretim planlama, yönetim ve işletme konularında makina mühendisliği öğrenimi yapan öğrencilerine yeter derecede eğitim verilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Bütün bunların yanında kalabalık bir anfinin en arkasından ders izlemek, öğretim üyelerinin okuduğu ders notlarını dinlemek, çoğu zaman laboratuvarlarda malzeme ve imkan yokluğundan yakınlıkla tek başına yaptığı deneylerden notlar tutmak, bir makina detayının tahtadaki resmini kafamızda canlandırmaya çalışmak, bilimsel üretime katılarak değil ezberleyerek öğrenmek, ülke kalkınmasında gelecekte önemli görevleri üstlenecek olan makina mühendisliği öğrencilerine gerekli ve yeterli mühendislik formasyonunu kazandırmayacağı unutulmamalıdır.

Türk Otomotiv Yan Sanayii

Hilmi K. ATILLA
TAYSAD Genel Sekreteri

"Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu ve Sergisi" çalışmalarında Odamız ile yakın işbirliği içinde çalışmalara katılan ve destekleyen "Taşıt Araçları Yan Sanayii Derneği - TAYSAD"ı ve Oto Yan Sanayiinin gelişmesi konusundaki görüşlerini bu çalışmaların yürütülmesinde görev alan TAYSAD Genel Sekreteri Sayın Hilmi K. Atilla'nın yazılı açıklaması ile aşağıda veriyoruz.

SEKTÖRÜN TANIMI

Taşıt Araçları Yan Sanayii; otomotiv ana sanayi firmalarına, yenileme piyasasına, satış sonrası hizmeti yürüten servislere, ham madde, yarı mamul, mamul olarak orjinal ekipman ve yedek parça üreten bir sanayi koludur.

TAYSAD'IN KURULUŞU

Bir araçta bulunan parça sayısı binlerle ifade edilmekte ve her biri ayrı bir ihtisaslaşmayı gerektirmektedir.

Ana ve yan sanayi ilişkileri, devlet kademesinde temsil, teknoloji transferleri, sektöre uygun yapılanma ve firmalar arası koordinasyonu temin için, 1978 yılında bir araya gelen 14 yan sanayici "TAYSAD - Taşıt Araçları Yan Sanayii Derneği"ni kurmuşlardır. Başlangıçtaki gelişme süreci yavaşolmuş, işletmeler atelye havasında çalışmalarını sürdürmüşlerdir.

14 Nisan 1964 tarihinde yürürlüğe konulan "Montaj Sanayii Talimatı" o zamanki adıyla "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı" tarafından çok yakından takip edilmiş ve yıllar süren ve hala da devam eden yönlendirici çalışmalar

sayesinde yan sanayimiz bugünkü milli seviyesine ulaşmıştır.

Bugün Derneğimizin üye sayısı 147 adede ulaşmıştır.

SEKTÖRÜN GELİŞİMİ

1964 yılında lastik, aktü, koltuk ve bazı kaporta aksamı ile % 15 olan yerli kullanım oranı şu anda % 95'ler seviyesine ulaşmıştır. Bugün yan sanayimiz her türlü döküm, dövme ve aktarma organları, komple şanzuman ve differansiyel ile diğer dişliler, tüm fren, fren sistemi parçaları, aydınlatma, elektrik sistem ve aksamları, karoseri ve şasi parçaları, plastik ve kauçuk parçalar, yay ve süspansiyon parçaları, komple motor ve parçaları, emniyet sistemleri ve bağlantı elemanları üretir noktaya erişmiş ve 1983 yılından sonra ihracata başlamıştır.

1990 yılı ihracatı 167 milyon Dolar'dır. Yan Sanayimiz yalnız kendi sektörü içinde kalmayıp entegre olduğu lastik, plastik, Demir-Çelik, Petrokimya, elektrik, elektronik ve hatta tekstil sanayileri ile etkileşerek ekonomimize ayrı bir ivme kazandırmaktadır.

SEKTÖRÜN POTANSİYELİ

Türkiye'de 20 Otomotiv Ana Sanayii bulunması ve Marka-model ve tip çeşitliliğine rağmen, yan sanayimiz daha büyük bir güce sahiptir.

Bilhassa 1970'li yılların sonlarında yaşanan krizlere rağmen yan sanayimiz, yatırımlarına, kalite iyileştirici çalışmalarına ve ileri teknoloji transferlerine devam ederek yıldı;

300.000 adet otomobil, 5.000 adet Otobüs, 35.000 adet kamyon, 45.000 adet traktör, 15.000 adet midibüs/minibüs üretimine parça ikmal yapabilecek bir potansiyeli mevcut bulunmaktadır.

Ayrıca, Türkiye mevcut (yaklaşık) yerli,

1.400.000 adet otomobil, 60.000 adet otobüs, 400.000 adet kamyon/kamyonet, 700.000 adet traktör, 150.000 adet midibüs/minibüs için yenileme piyasasına orijinal ekipman üretmektedir.

YAN SANAYİ İSTİHDAMI

TAYSAD üyesi kuruluşlarda tek vardiya esasına göre çalışan direkt işçi sayısı 33.000 civarındadır.

SEKTÖRÜN YENİDEN YAPILANMASI İÇİN

-Özel önem taşıyan sektörler arasına alınan yan sanayimizin uluslararası rekab-

bet düzeyinde başarılı olması için ham madde girdilerinin AT fiyatlarında temin edilmesi sağlanmalıdır.

- Enerji fiyatı, keza AT ülkelerinde uygulanan fiyattan yan sanayicilere verilmelidir.

- Teşvikler için başlangıç ve bitiş tarihi önceden saptanmalıdır.

- Ömrü tamamlanan bazı teşviklerin yerine ikame edilecek sistemler sektör temsilcileri ile birlikte hazırlanmalıdır.

- 1995 yılındaki gümrük birliği için gümrük tarifeleri ile korumaların nasıl ve hangi takvim içinde azaltılıp (0) olacağı şimdiden tespit edilmelidir.

- Kamu ihaleleri ve alımlarında yerli sanayimiz teşvik edilmelidir.

- Dampingli mal ithalatı çok yakından takip edilmelidir.

- Kullanılmış araç ithali kesin olarak yasaklanmalıdır.

- Otomobil ithalatı bizden daha ileri ülkelerden yapılarak disipline edilmelidir.

- Zorunlu ham madde ve ara maddelerdeki gümrük vergileri azaltılmalıdır.

- Nihai mamullere uygulanan tüm vergiler (KDV) dahil gözden geçirilmelidir.

- Küçük ve orta ölçekli işletmeler arasında bulunan korsan firmalar teşvikten yararlandırılmamalıdır.

-Yabancı sermayeli yeni otomotiv yatırımlarında ihracat mecburiyeti ve yerli kullanım oranı tesbiti getirilmelidir.

- Teşvikli yatırımlarda modernizasyon, kalite yükseltici ve istihdamı artırıcı nitelikli olanlara öncelik verilmelidir.

SONUÇ

Görüldüğü gibi, büyük potansiyele sahip ve uluslararası standartlarda mal üreten yan sanayimiz, bugün 42 ülkeye ihracat yapmaktadır.

1991 yılı başından beri bazı Alman Ana sanayi firmalarına da ikmal yapılmaya başlanmıştır.

Yan sanayimizin bugün eriştiği olumlu seviye devlet tarafından da kabul edilmiş ve yan sanayimiz 10 Nisan 1990 tarihinde "Özel önem taşıyan sektörler" arasına dahil edilmiştir. Başka bir deyişle yan sanayimiz "vazgeçilmeyecek" bir sektör haline gelmiştir.

Hedefimiz VI. Beşyillik kalkınma planı döneminde ihracatı 600 milyon Dolar'a ulaştırmaktır.

Sektörün yeniden yapılanmasında devletten beklediğimiz, AT ülkelerinde uygulanan teşviklerin bizde de tatbikine başlanmasıdır.

Sektörün bugüne ulaşmasında emeği geçen tüm ilgililere teşekkür ve minnet borcumuz vardır.

Türkiye Ekonomisinde

Otomotiv Yan Sanayiinin Önemi

Şener MUTER

Cevher Makina A.Ş. Genel Müdürü

Otomotiv ve yan sanayii sürükleyici bir sektör olarak ülkenin hammadde, imalat ve savunma sanayiilerinin gelişmesinde, istihdamın artırılmasında, sosyal ve ekonomik gelişmenin sağlanmasında, milli gelirin artırılmasında ve geniş bir tabana yayılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Otomotiv sanayiindeki yeni araştırma-geliştirme çalışmaları mikroelektronik, metalurji, kimya sanayileriyle tüm parça ve komponent sanayilerinde yeni buluşlar için itici bir güç olmaktadır.

Bütün ülkelerde otomotiv sektörünün gelişmesinde hükümet politikalarının önemli katkıları olmuştur. Batı dünyasında serbest piyasa ekonomisi uygulamalarına karşılık otomotiv ve yan sanayii doğrudan korumacılık yöntemleriyle veya bir takım dolaylı mekanizmalarla korunmuş desteklenmiştir. Ekonomilerin dışa açılma ve uluslararasılaşma sürecinde her ulusun kendi ulusal politikası bulunmaktadır. Ülkelerin uluslararası otomotiv pazarından en büyük payı kapma konusundaki bu politikaları değişmemiştir.

Güntümüzde bir dizi düzenli pazar anlaşmaları ve gönüllü, ihracat kısıtlamaları ile önce japonya'nın, sonra Avrupa'nın, Güney Kore'lilerin ve Tayvan'ın Amerikan pazarına girişleri kısıtlanmıştır. Avrupa Topluluğu Ülkeleri de, otomobilde olduğu gibi, bazen tek tek ülkeler bazında, çoğu kez Topluluk bazında yabancı mallara karşı önlem almışlardır. Japon'lar da kendi pazarlarına ürünlerini güçleştiren tarife dışı engelleri uzun süredir uygulamaktadır. Korumacılığın yeniden ortaya çıkışı, otomotiv ve yan sanayii sektöründe çok açık olarak göze çarpmaktadır.

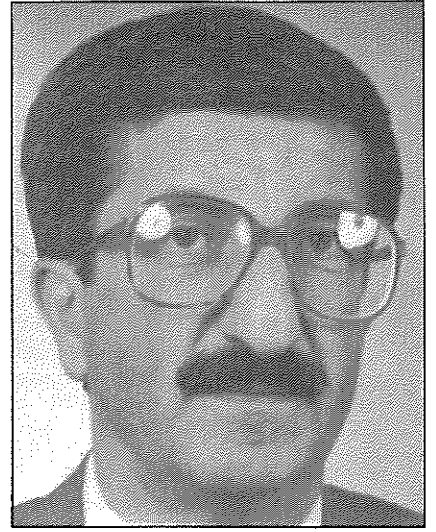
Otomotiv ve yan sanayiinde korumacılığın nedeni bu sanayiinin çok geniş kapsamlı olması ve stratejik açıdan büyük bir önem taşımasıdır. Bugün otomotiv ve yan sanayiinde bütün dünyada çok canlı bir rekabet göze çarpmaktadır. Bütün bu önlemlere karşılık koruma duvarlarının her konuda ve özellikle otomotiv ve yan sanayiinde uzun süre devam ettirilmesi mümkün görülmemektedir. Uzun süreli korumacılığın ülke sanayiinin gelişmesindeki olumsuz etkileri,

bugün tartışmasız olarak kabul edilmektedir.

O halde bu konudaki başarı, yerli sanayinin hızlı bir şekilde kendisini toparlaması amacı ile belirli bir süre için korumacılığın sağladığı güvence ortamında uluslararası rekabete açılmasıdır. Burada yerli sanayiinin uluslararası rekabete hangi ölçüde ve hangi sürede açılacağı konusu büyük bir önem taşımaktadır. Bu konu uzun vadeli bir devlet politikası olarak ele alınmalıdır.

Türkiye'de otomotiv ve yan sanayiinin, dünya otomotiv sanayiindeki yeni oluşumlara uyum sağlayabilecek ve uluslararası pazarlara entegre olabilecek bir duruma getirilmesi gerekmektedir. Otomotiv sanayiinin iç pazara bağlı kalması, gelişmesi açısından en büyük engeli oluşturmaktadır. Otomotiv sanayiindeki yeni yatırımların uluslararası pazarlara yönlendirilmesi önemli bir konudur.

Türkiye'nin uluslararası ekonomiyeye entegre olabilmesi için rekabetçi ekonomi stratejisi uygulaması, kaynaklarını bilinçli bir şekilde belirli kanallara yönlendirmesi ve bir takım rekabet edebilir sektörler oluşturmaya zorunludur. Uluslararası pazarlarda pazar payımızın nasıl artırılabileceği ve hangi sektörlerin hangi pazarlara açılacağı konusunda stratejik ve dinamik bir planlama anlayışına ihtiyaç bulunmaktadır. Uluslararası pa-

zarlara entegre olurken hangi sektörlerin rekabet edemeyeceğinin tespit edilmesi gerekmektedir. 2000'li yıllarda Türkiye'nin uluslararası pazarlarda rekabet edebilecek sektörlerden bir tanesi de otomotiv yan sanayiidir.

2000 yılından önce ülkemizde sadece otomobil talebi 500 bin adete ulaşacaktır. Bu koşullarda yurtiçi talebin ithalata karşılanması halinde, yılda yaklaşık 5 milyar dolar harcanması gerekecek ve en az 200-250 bin kişi işsiz kalacaktır. Bu iki nedenle otomotiv sanayii, ülkemiz için gelecekte bugünkünden çok daha önemli olacaktır.

Otomotiv ve yan sanayi için gerekli olan, uzun vadeli bir otomotiv politikasının belirlenmesidir. Böylece, otomotiv ve yan sanayii konusunda çalışan kuruluşlara yatırım yapmak için istikrarlı ve güven verici bir ortam sağlanabilir. Otomotiv ve yan sanayiimiz belirli bir program içinde hükümet politikaları ile desteklenmelidir.

OTOMOTİV VE YAN SANAYİ SEMPOZYUMU HAZIRLIK KURULU SON TOPLANTISINI YAPTI

Odamız adına Bursa Şubesi tarafından 12-16 Kasım, 1991 tarihlerinde Bursa Otel Almira'da düzenlenen Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu ve Sergisi hazırlık çalışmaları son aşamaya gelmiştir.

28 Eylül 1991 Cumartesi günü saat 10.00'da Bursa'da toplanan Bildiri Değerlendirme Kurulu Sempozyum programına alınacak bildiri konusundaki görüşleri belirlemiş ve Sektör Rapor Taslağı konusunda öneri ve eleştirileri saptanarak, saat 14.00'te yapılan Hazırlık Kurulu Toplantısı'na iletilmiştir.

Oda Başkanı Sn. İsmet Rıza Çebi başkanlığında toplanan Sempozyum Hazırlık Kurulu, gündemindeki konuları görüşerek Sempozyum Programı'nı kesinleştirmiş ve Sektör

Rapor Taslağı'na yönelik önerileri belirleyerek, Raportör Sn.Şener Muter'e iletilmesini kararlaştırmıştır.

Toplantılarda yapılan öneriler, Rapor Taslağı'na yansıtıldıktan sonra hazırlanacak 3.Taslak, Bildiri Değerlendirme Kurulu'nun görüşlerine sunulacak ve varsa katkıları alınarak sonuçlandırılacaktır.

Bursa'da yapılan Bildiri Değerlendirme Kurulu toplantısına Şubemiz bölgesinden Şube Başkanı Turhan Tuna ve Prof. Dr. Demir Aşlan; Hazırlık Kurulu'na Lucas Dizel A.Ş.'den Sn. Osman İnce katılmışlardır. Cevher Makina Genel Müdürü Sn.Şener Muter, yurt dışında bulunduğu için, toplantıya katılamamıştır.

Dökümhane atıkları ve çevrenin korunması

Dökümhanelerden çıkan atıkların stoklandığı deşarj çukurlarından toprağa sızıntı olmasını önleyen çağdaş bir yöntem

Yazarlar: **M. GUERIN / J.J. CHATENET**

Çevrenin kirlenme ve korunması sorunu, gündemden hiç inmiyor. Dökümhaneler de bu sorundan kurtulamamaktadır. Doğal ortamın korunması, dökümcüler için önümüzdeki yıllarda, farklı ve değişken çözümler getirilmesi gereken önemli bir endişe kaynağı olacak. Bu yazıda konu edilen örnek, olası çözümlerden biri olarak özellikle ilginç bulunabilir.

tonitin (yüksek şişme oranlı smektit) geçirimsizliği ile polipropilenin uzun ömrünü ustaca birleştiren çağdaş bir yerdöşmesi bileşimidir.

Kaplamanın Özellikleri

Sodyum bentonit	: 4.9 kg/m ²
Kalınlık	: 0.6 cm
Kaplamanın boyutları	: 4.12 m x 25 m
Örtme yüzeyi	: 98.5 m ² (kenar ve köşelerde 15°'lik örtme payı çıkarıldığında)
Rulo ağırlığı	: 510 kg
Geçirgenlik katsayısı	: 2×10^{-12} m/sn (10 m basınçta)

1. GİRİŞ

Yaşamın vazgeçilmez zenginliği olan suyun korunması, sanayileşmiş ülkeleri ciddi önlemler almaya zorluyor.

Gaz, sıvı ve katı atıklar ortaya çıkan kimyasal maddelerin giderek daha fazla kullanıldığı dökümhaneler, önleyici ve etkin önlemler alınmazsa, çevrede zararlılara yol açabilir (su içeren tabakaların kirlenmesi gibi)

Bunu önlemek için sağlık ve güvenlik sorunlarından sorumlu teknikalara, sızdırmazlık tekniklerinden deşarj örtülerine kadar geniş bir önlemler yelpazesi sunulmaktadır:

- * Doğal geçirimsiz arazilerin seçilmesi,
- * PVC'den yapılmış örtüler, yüksek yoğunluklu polietilenler, bütül-kauçuk levhalar,
- * Kil ekleyerek zeminin geçirgenlik katsayısının düşürülmesi,
- * Beton havuzlar ...

Kullanılması düşük masraflara mal olabilen fakat genellikle sanayi bölgelerinden uzak düşen (bu da, fazla miktarda atığını oldukça yüksek ulaşım masraflarına neden olur) ilk çözümün dışında kalan önlemler, oldukça pahalı olup tam bir güvenirlik ve süreklilik garantisi de vermezler (kötü birleştirme ve yapıştırılmadan ileri gelen kacak ve delinmeler, vb.)

Günümüzde yapılan önemli araştırmalar sonucunda ortaya çıkan ve CLAY-MAX adı verilen yeni bir yöntem, ekonomik ve kolay kullanımlı olup döküm atıklarına karşı doğal çevrenin korunmasıyla ilgili tüm garantiye vermektir.

2. ÜRÜNÜN TANITILMASI

Bu kaplama, 5 K°/m²'lik özelliği nedeniyle dökümcüler tarafından uzun bir süredir kullanılan inert bir malzeme olan doğal sodyum ben-

CLAYMAX'ın kesit görünüşü

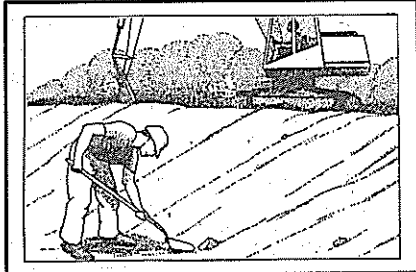
İslenme durumunda kaplama, kuru hacminin 15 katına kadar şişebiliyor. Bu şekilde, sanayide kullanılan kimyasal maddelere dayanım gösteren bir engel oluşturmaktadır. (Üstteki şekle bakınız)

3. UYGULAMA ALANLARI

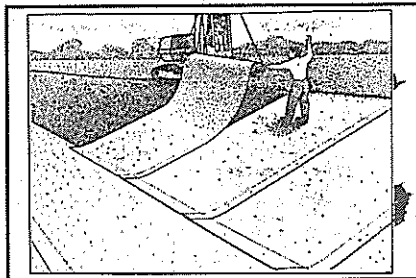
LABORATUVAR TESTLERİNİN SONUÇLARI

Yöntem: 10 m su basıncındaki üç boyutlu bir hücrede kaplamayı örten 15 cm kalınlıklı silis kumu

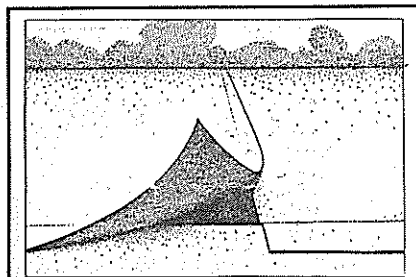
GRUP	GEÇİRİLEN MADDE	GEÇİRGENLİK (m/sn)
Su	Gazlı giderilmiş su	2×10^{-12}
Baz	% 20'lik sönmüş kireç (ph=14)	6×10^{-12}
Asit	% 1'lik asetik asit (ph=1)	2×10^{-12}
Kalsiyum	%10'luk kalsiyum klorür	2×10^{-11}
Kalsiyum	Kalsiyum linyosülfat	2×10^{-11}
Alkol	% 10'luk etil alkol	2×10^{-11}
Petrol	Kurşunsuz benzin	4×10^{-12}
Petrol	6 n0. fuel-oil	3×10^{-11}
Petrol	% 10 etanolü benzin	3×10^{-11}
Petrol	% 9.5 butanolü benzin	3×10^{-11}
Deşarj atığı	BDO>200 su vanaları	8×10^{-12}
Kağıt çamuru	Kağıt çamuru atığı	2×10^{-12}

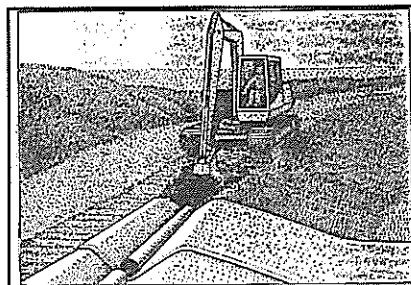
1. Arazinin hazırlanması

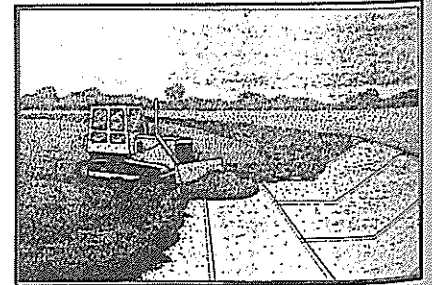
2. Kaplamanın yerleştirilmesi

3. Kenar birleştirme detayı (yaklaşık 15 cm)

4. Kaplamanın çevresel hendekte ağırlıkla sabileştirilmesi

5. 15 cm yükseklikte atık deşarjı

Bu yeni yöntemin başlıca uygulama alanları şunlardır:

- * İzinli havuzlar,
- * Su stoklama havuzu (Ziraat, yangın söndürme amaçlı),
- * Belediye (şehir) ve sanayi çöplüklerinin tabanlarının sızdırmaz duruma getirilmesi,
- * Sulama kanalları,
- * Kimyasal maddelerin stoklanması için biriktirme havuzu,
- * Temeller ve toprağa gömülü eserlerin su geçirmezliği.

4. KULLANIM

Bu kaplama basitliği nedeniyle çok kolayca yerleştirilir. Aşağıda verilen şekillerde, kullanım prensibi ve uygulamanın kolaylığı görülmüştür.

5. SONUÇ

Bugün ABD'de ve bellibaşlı Avrupa ülkelerinde yaygın biçimde kullanılan bu yöntem, sanayi atıklarının neden olduğu çeşitli sorunlara tamamen uyarlanmaktadır.

Kullanımın basitliği (ek yerlerinin kolaylıkla yapılandırılması, bıçakla kesilebilmesi, minimum işçilik, esnekliği) ve tam sızdırmazlık garantisi (yırılma durumunda malzemenin şişerek kendi kendini kapaması) sayesinde bu yöntem, çevreden sorumlu çeşitli kişi ve kuruluşların, yani :

- * hem araziye atığı bırakan dökümünün,
- * hem de sanayi ürünleri bölgesel deşarj idaresinin gereksinimlerini etkin bir biçimde karşılayan çağdaş bir araçtır.

HOMMES ET FONDERIE

Ağustos-Eylül 1989

Sayı: 197 - S.11-13

Çeviri : **Erol YETİŞEN**

Makina Mühendislerine İndirimli İngilizce ve Almanca Kursları

Izmir Türk-Amerikan Derneği, Makina Mühendisleri Odası üyelerine vce ilgili branş öğrencilerine hüviyet gösterdikleri takdirde **490.000 TL** olan kurs ücretinin üçte biri oranında bir indirim uyguluyor. Bu durumda **1 dönem = 9 hafta = 54 saat = 340.000 TL**'dir.

Kullanılacak ders kitapları "Spectrum Headlines I-II-III-IV-V-VI" dernekten temin edilebilir.

Izmir Türk - Amerikan Derneği
1379 Sokak 39, 35210 Alsancak / İzmir
Tel: 21 52 06 / 21 88 73

Izmir Alman Kültür Merkezi de, Makina Mühendisleri Odası üyelerine Almanca kurslarda %33 oranında bir indirim uyguluyor.
Izmir Alman Kültür Merkezi
Gazi Osman Paşa Bulvarı 13 35210
Izmir Tel: 14 16 36

1991 SANAYİ KONGRESİ VE SERGİSİ 9-13 Aralık 1991 Milli Kütüphane / Ankara KATILIM KOŞULLARI

1. Kongreye katılım bedeli 400.000.- TL; TMMOB üyeleri ve araştırma görevlileri ise 300.000.-TL'dir.
2. Katılım bedeline; Bildiriler Kitabı, öğle yemeği, kokteyl, eşantyonlar, sosyal ve kültürel etkinlikler dahildir.
3. Öğrenciler katılım bedeli ödemedi kongreyi izleyebilir. Ancak belirtilen hizmetlerden yararlanamaz.
4. Birden fazla kişiyle katılacak kuruluşların başvuru formunu doldurarak katılacakların listesini ve banka dekontunu ilişikte göndermeleri gerekmektedir.
5. Kongreye katılmadan vazgeçilmesi durumunda geri ödeme yapılmaz. Ancak 1 Kasım 1991 tarihine kadar bilgi verildiğinde başkasına devredilebilir.
6. Kongreye katılmak isteyenlerin başvurusu durumunda seçenekli konaklama bedelleri taraflarına iletilecektir.
7. Kongreye katılmak isteyen kişi ve kuruluşların aşağıdaki başvuru formunu ve banka dekontu fotokopisini 15 Kasım 1991 tarihine kadar ODA'ya, katılım bedelini ise, Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi 1598-1 no.lu hesaba yatırmaları gerekmektedir.

ADI, SOYADI :

MESLEĞİ VE GÖREVİ :

ÜYESİ OLDUĞU :

TMMOB'ne BAĞLI ODA :

ODA SİCİL NO :

KURULUŞUN ADI :

KURULUŞ YETKİLİSİNİN ADI VE GÖREVİ :

ADRES :

TELEFON, TELEFAX :

VERGİ DAİRESİ, VERGİ NO :

KONAKLAMA TALEBİ : Evet Hayır

1991 Sanayi Kongresi'ne katılmak için gerekenTL'sini 15 kasım 1991 tarihine kadar Makina Mühendisleri Odası Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi 1598-1 no.lu hesaba ödemeyi kabul ve taahhüt ediyoruz.

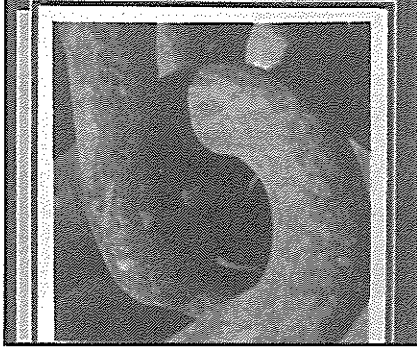
Tarih, İmza, Kaşe

1991 SANAYİ KONGRESİ'NE VE SERGİSİ'NE KATILMAK, BİLDİRİLER KİTAPINA REKLAM VERMEK İÇİN BAŞVURU ADRESİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Sümer Sok. 36/1-A 064400 Demirtepe / ANKARA
Tel: (9-4) 231 31 59 - 231 31 64 - 230 11 66
Fax: (9-4) 231 31 65

METALİK KOROZYON İLKELERİ ve KONTROLÜ

Doç. Dr. AHMET ÇAKIR

Metalik Korozyon İlkeleri ve Kontrolü

Doç. Dr. Ahmet Çakır

Yayın No: 131

Metalik malzemelerin çevreleri ile reaksiyonu olarak tanımlanan korozyon bir bilim dalı olarak ortaya çıkmıştır. Metalik malzemelerin kısmen veya tamamen devre dışı kalmasına neden olan korozyon, enerji ve hammadde kayıplarına yol açması yanında, üretimde sebep olacağı aksamlara bağlı olarak da mali kayıplar yaratabilir.

Ekonomik sonuçlardan başka en önemlisi insan hayatını tehlikeye sokan olaylar yaşanabilir. Konu ya da olay ne olursa olsun korozyonun ana esaslarını öğrenip pratiğe dönük uygulamaları görmek için, korozyon sorunuyla karşı karşıya kalan her meslekten ilgili kişilere bu kitabın yardımcı olabileceğini düşünüyoruz.

CENGİZ AYTMATOV

GÜN UZAR YÜZYIL OLUR

Gün Uzar Yüzyıl Olur

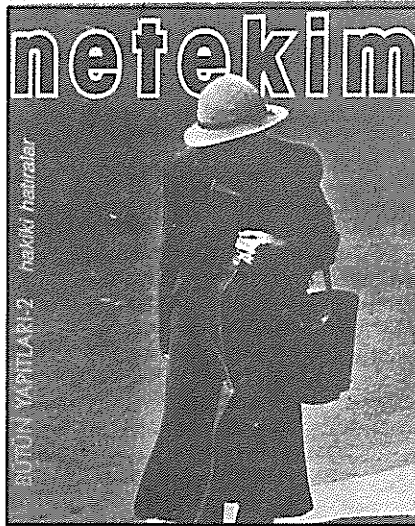
Cengiz Aytmatov / Çeviren: Mehmet Özgül / Cem Yayınevi / 347 sayfa

"Gün Uzar Yüzyıl Olur" romanında olaylar 2. Paylaşım Savaşı sonrası Sovyetler Birliği'nde, kuş uçmaz kervan geçmez diyebileceğimiz Sarı Özbek bozkırlarında geçiyor.

Yazar, eski bir savaşçı, çok çalışkan ve hamarat bir emekçinin - ki yaşadığı çağa ve o dönemin bir insanı olarak - toplumsal gerçekliğin temel ilkeleri karşısındaki tavrını, bakışını anlatmaya çalışmış.

Anlatımlarında yer yer efsaneleri, söylenceleri kullanmış. Yazar bu söylenceler için "bizden önceleri nesillerin, bizlere miras bıraktıkları deneylerdir" diyor ve ekliyor: "... yalnızca bir düşünme yöntemi, aynı zamanda gerçekleri anlatma, yorumlama yollarından biridir" diyor.

Sonuçta kolaylıkla okuyabileceğiniz güzel bir roman çıkmış ortaya: "Gün Uzar Yüzyıl Olur"!

NETEKİM

Bütün Yapıtları - 2 / Hakiki Hatıralar

Mustafa Kamil Zorti

Papirüs Yayınları / 270 Sayfa

Mustafa Kamil Zorti kitaba şöyle girmiştir:

Sayın

Eserimi, en samimi hislerimle size takdim ediyorum. İnşallah beğenir ve netekim de kendinize munasip bir hisse çıkarırsınız!.."

Evet Mustafa Kamil Zorti "Hakiki Hatıralar"ını en samimi hisleriyle böyle takdim ediyor. M.K.Zorti, zaman zaman hayat hikâyesini ve hatıralarını yazmayı hayal ettiğini lakin, "yazma hareketinin mütemediyen akim kaldığını" belirtiyor.

M.K.Zorti, "Giriş, Gelişme, Sonuç" bölümüyle başladığı kitabında, 10.yıl nutkunu, emeklilik günlerini, makalelerini, şiirleri ve özlü sözleri sunuyor.

NETEKİM HAKKINDA NE DEMEDİLER Kİ?

"Netekim'i muhakkak okuyun. Diktatörün arkasından bir teneke de siz çalın!"

Tunca Arslan
(2000'e Doğru - 26 Kasım 1989)

"Kenan Evren anılarını kaleme alırken, Mustafa Kamil Zorti isimli yazarın yazdıklarını okumuş ve kesinlikle bu yazarın etkisinde kalmıştır."

Mehdi Durmaz
(Demokrat, 1 Aralık 1990)

Bu kadar tanıtım ve girişten sonra okumayı da size bırakıyoruz.

Demokratik Kitle-Meslek Örgütleri: Perspektifler Sorunlar

Sağlık ve Toplum Yayınları

Ankara Tabip Odası'nın "Demokratik Kitle-Meslek Örgütleri: Perspektifler-Sorunlar" konulu sempozyumunda sunulan bildirilerden yararlanılarak oluşturulmuş bir kitap!

Kitapta meslek odalarının genelde demokratik kitle örgütlerinin dünü, bugünü, sorunları ve çözümlerine yer veriliyor. Özellikle meslek odalarının işlevi olarak tepeden yönetimin (bürokratik merkeziyetçiliğin) egemenleştiği ve devletin bir organı gibi çalıştığı vurgulanıyor. Bu anlayışa seçenek olarak da demokrasi mücadelesinde meslek odalarının genelde demokratik kitle örgütlerinin çözümlemeleri yapılıyor.

Demokrasi mücadelesinde bir demokratik kitle örgütü olarak Makina Mühendisleri Odasının yeri ve önemi konusunda kafa yoran herkese yararlı olabilecek bir kaynak!

Izmir'de

Tiyatro Geleneği Üzerine-2

Izmir'deki Tiyatro yaşamını iki ayrı bölüme inceleyeceğiz. Cumhuriyet öncesi ve sonrası dönem olarak. Sözü-nü ettiğimiz dönemlerdeki İzmir'de varolan tiyatro topluluklarını ve bu toplulukların yapılanmalarını, anlayışlarını aktarmaya çalışacağız.

CUMHURİYET ÖNCESİ DÖNEM

Osmanlı İmparatorluğu döneminde de, Cumhuriyet döneminde de İzmir'in ekonomik önemi, bir liman kenti olmasından kaynaklanmaktadır. İzmir 17.Yüzyıldan başlayarak dünyanın önemli limanlarından birisiydi. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, İstanbul'dan sonra en önemli ticaret merkezi olan İzmir, ülkenin dışa açılan kapısıydı. İzmir'in bu konumu onu kültürel merkez haline de getiriyordu. Ancak yabancıların yoğun olarak yaşadığı bir kent olan İzmir'de sanatsal etkinlikleri de onlar belirliyordu. Bu nedenle kentin tiyatro yaşamından söz ederken, ağırlıklı olarak yabancılar için ya da yabancıların yaptığı tiyatro etkinliğinden sözedeceğiz. Daha sonralar gelişen Türk toplulukları da kentin tiyatro yaşamındaki yerini alacaklardır.

Ancak şunu unutmamak gerekir ki, sözünü edeceğimiz tiyatro hareketi Tanzimat Dönemi ile birlikte başlayan batılılaşma sürecinde ortaya çıkan Batılı anlamdaki tiyatrodur. Geleneksel gös-

teri sanatlarımızın (ortaoyunu, meddah, karagöz...) dışındaki bir tiyatro hareketidir.

Tanziman dönemi ile başlayan Batılı anlamdaki tiyatro hareketi, yabancıların yoğun yaşadığı İstanbul ve İzmir gibi kentlerde kendini göstermiştir. Bu kentlerde yaşayan azınlıklar, Yahudiler, Rumlar, Ermeniler, İtalyanlar, Fransızlar ve Almanlardır. Azınlıkların gereksinimini karşılamak amacıyla ülkeye gelen yabancı tiyatro, bale, opera toplulukları elçiliklerin bünyelerinde yapılan ya da elçilikler aracılığıyla getirilen tiyatro toplulukları, azınlıkların kiliselerde ya da derneklere yaptıkları tiyatro çalışmaları, Batılı anlamdaki tiyatronun ülkeye girmesine neden olmuştur. İzmir'de yoğun olarak yaşayan azınlıklar nedeniyle de İzmir'deki tiyatro yaşamı İstanbul kadar canlı ve çeşitliydi. Buna örnek olarak ülkemizdeki ilk Moliere oyunu İstanbul'dan önce İzmir'de oynanmış olduğunu gösterebiliriz. Azınlıklar nedeniyle bu kente gelen yabancı tiyatro toplulukları için tiyatro binaları yapılmış, bu da İzmir ve İstanbul'daki tiyatro yaşamının gelişmesine neden olmuştur.

Özellikle Rumlar İzmir'de tiyatro binaları yapıyor ve işletiyorlardı. İzmir'de halka açık ilk tiyatro 1775 yılında amatörler tarafından kurulmuş, bu toplulu-

ğun binası 1797'de yanmıştır. 1830'da kurulan bir tiyatro binası, 1841'de kurulan "Euterpe" adlı tiyatro binası ve yine o yıllarda kurulan "Theatron Smirnes" önemli tiyatro binalarıydı ve İzmir'e gelip yabancı dilde oyunlar sergileyen gezici tiyatroları ağırlıyordu. İzmir'de başka tiyatro binaları da vardı. bunlar arasında 19.Yüzyılda yapılan "Olympia", "Nea Skene", "Sporting Klüp", "Elhamra", "Eksaristeron", açık hava tiyatrosu olarak da "Rihtım Tiyatrosu" ile "Eden Bahçe Tiyatrosu"nu sayabiliriz. Ne yazık ki bu tiyatro binalarının çoğu yanmıştır.

1862 - 64 yılları İzmir'in tiyatro yaşamı açısından önemli yıllar olmuştur. Çünkü İstanbul'un en önemli tiyatrosu olan "Osmanlı Tiyatrosu"nun oyuncularından önemli bir bölümü İzmir'e gelmişler ve "Vasपुरagan Tiyatrosu"nu kurmuşlardır. Dönemin ünlü tiyatrocusu Güllü Agop'un yöneticiliğinde "Vasपुरagan Tiyatrosu Türkçe oyunlar oynamaya başlamıştır. Topluluk Ermenice, Fransızca ve İtalyanca oyunlar oynamış ve hatta opera oynamaya heveslenmişlerdir. Bu dönemde 100 değişik oyun oynanmış ve topluluk 1864 yılında dağılıp İstanbul'a dönmüştür.

Türkçe oyunlar oynayan toplulukların İzmir'de boy göstermesi İkinci Meşrutiyetin ilanı ile başlar. Burhanettin ile Reşat-Rıdvan toplulukları İstanbul'dan gelen tuluat toplulukları, daha çok Sporting Klüp'te gösteriler düzenlemişlerdir. Namık Kemal'in "Vatan Yahut Silistre" İzmir'de ilk kez bu tiyatrodaki 1908 yılında oynandı.

EĞİTİM MERKEZİNDEN

BİLGİSAYAR KURLARI

Eğitim Merkezimizdeki üç adet 80386, 1 adet 80286 AT bilgisayarlar ile, 12 kişilik sınıflarda Milli Eğitim Bakanlığı standartlarına uygun olarak;

**BASIC-COBOL-DBASE
LOTUS-ACAD-DOS
PASCAL**

Bilgisayar kursları başvuru esas alınarak tarihi belirlenip açılmaktadır.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

özel
dinamik
SÜRÜCÜ KURSU

TMMOB'ye bağlı Oda üyelerine ve birinci derece yakınlarına %10 İndirim yapılır

18 Kasım 1991 GECE - 23 Kasım 1991 HAFTA SONU
Yeni Dönem Gündüz-Gece-Haftasonu Kursları Başlıyor

M.E.B. Yeni Merkezi Sisteminde % 80 Başarılıyız

Arafürk Cad. No:422(Alsancak Garı Karşısı) Alsancak - İzmir Tel: 225756 - 632725

İzmir Üniversiteleri Öğretim Elemanları Derneği

Ferhat Türkman

Mühendislik-Mimarlık Fakültesi -
Dernek kurucu üyesi)

İZÜNİDER'in kurulması için bir grup öğretim üyesinin 6-7 aydır uğraşmasına rağmen, derneğin resmi geçmişi iki aylık bir süreyi kapsıyor. İzmir'de yaklaşık olarak 2000 kadar akademisyen bulunuyor. Bu akademisyenlerin herbirine mektup gönderilerek, böyle bir derneğin kurulduğu ve üye kaydına başladığı belirtildi. Şu anda derneğin yaklaşık olarak 300 civarında üyesi var. Fakat üye kaydı hala sürüyor ve kısa zamanda artması bekleniyor.

Bir derneğin kurulabilmesi için belirli sayıda kurucu üyeye ihtiyaç var. İZÜNİDER kurulurken bu sayının mümkün olduğunca fazla olmasına çalışıldı ve dernek 50 kurucu üye ile faaliyete başladı.

Derneği şimdilik seçilmiş gelen geçici bir yönetim kurulu yönetiyor. Bir başkan ve altı üyeden oluşan Yönetim Kurulu'nda şu isimler bulunuyor:

1. Doğan Özlem -Başkan (Edebiyat Fakültesi)
2. Alpaslan Usal - Üye (İTBF)
3. Ferhat Türkman - Üye (Müh. - Mim. Fak.)
4. İsmail Karaçalı - Üye (Ziraat Fak.)
5. Gürel Nişli - Üye (Fen Fak.)
6. Ufuk Semercioğlu - Üye (İTBF)
7. Gören Bulut - Üye (Mimarlık)

Dernek bugüne kadar üniversite yönetimi kurullarından gereken desteği alamadı. derneğin bazı ufak talepleri dahi yerine getirilmedi. Örneğin Ege Üniversitesi Rektörlüğü'nden istenen toplanma yeri talebi, yer kılığı ve bu tür talepler kabul edilirse ileride kurulacak başka derneklerin de bu gibi isteklerde bulunabileceği düşüncesiyle reddedildi.

DERNEĞİN KURULUŞ NEDENİ, BUGÜNE KADAR GERÇEKLEŞTİRDİĞİ FAALİYETLER, HEDEFLERİ

Dernekler demokratik bir toplumun temel taşlarıdır. Demokratik bir ortamda her grup kendi sesini duyurabilmelidir. Buna rağmen üniversite öğretim üyeleri, belki de toplumun konuşmaya en yetkin, eğitimli kişileri uzun süre sessiz kaldılar. Bıralın toplumun haklarını, kendi haklarını bile YÖK düzeni içinde savunamadılar. Bu nedenle İZÜNİDER'in temel amacı üyelerinin haklarını savunmak ve

onların sorunlarına sahip çıkmaktır.

Kuruluş aşamasındaki temel faaliyet tüm meslektaşlara ulaşip, üye sayısını artırmaktır. Bu faaliyet halen devam ediyor. Ayrıca hem Ege Üniversitesi, hem de Dokuz Eylül Üniversitesi'nin rektörleriyle yaklaşık 2'şer kez görüşüldü. Özellikle Dernek Başkanı Doğan Özlem, Ege Üniversitesi Rektörü ile onun talebi üye-

İZÜNİDER'İN "MÜTEVELLİ HEYETLİ ÖZEL STATÜLÜ ÜNİVERSİTE" ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ

"Son günlerde basınımızda, İTÜ, ODTÜ, Boğaziçi ve İnönü Üniversiteleri ile birlikte Ege Üniversitesi'nin de Mütevelli Heyetli, özel statülü üniversite haline getirileceği ve ayrıca bu üniversitede paralı öğretime geçileceği konularında haberler yer almaktadır.

Özerk bir üniversitede, o üniversitenin statüsünün değiştirilmesine ilişkin yaşamsal önem taşıyan bir karar, ancak o üniversitenin tüm öğretim elemanlarının katılacağı bir tür referandumla alınabilir. Özerklik ve üniversite içi demokrasi bunu gerektirir.

Oysa Ege Üniversitesi öğretim elemanları, böyle bir statü değişikliği girişiminden ancak basın aracılığıyla haberi olabilmişlerdir. Yine basından öğrenildiğine göre, statü değişikliği isteği üniversite üst yönetiminden gelmiş ve siyasi karar merciiine iletilmiştir.

Özerk üniversite, başta siyasal olmak üzere, dış etkilere arınmış, serbest araştırmanın yapıldığı, düşüncenin ve bilimin özgürce üretildiği ve bunların gerçekleşmesi için gerekli yönetim mekanizmasının yine aynı üniversite mensupları tarafından işletildiği bir kurumdur. Özerk üniversite, akademik yaşamın çeşitli aşamalarından sınanarak geçmiş, düşünce ve bilim namusuna sahip insanların topluluğudur; öyle olmalıdır.

Şüphesiz üniversite aynı zamanda bir devlet kurumudur, kamunun malıdır. Fakat üniversitenin devlet kurumu olması, devlet bütçesinden para alması, onun özerkliğine aykırı değildir. Çünkü devlet, bu parayı, üniversiteye zaten özerk olsun, bağımsız araştırma yapabilsin, düşünce ve bilim üreten insanlar yetiştirsin diye vermektedir.

Böyle görüldüğünde, "özerk üniversite" kavramı ile "mütevelli heyetli özel statülü üniversite" kavramı birbiriyle çelişirler. Mütevelli

rine yeni çıkarılan "Üniversite Kanunu" üzerine görüşüldü. Elden geldiğince basına mevcut sorunları aktarabilmek amacıyla bildiriler sunuldu, 6-7 adet bildiri gazetelerde yayımlandı ve kamuoyunun aydınlatılması sağlandı.

İZÜNİDER'in temel hedefi Üniversitelerin demokratikleşme sürecine katkıda bulunmak ve üniversiteleri toplumda daha üretken konuma getirmek; genel doğrular çerçevesinde eğitimin niteliğini artırmak, araştırmaların daha kaliteli ve kapsamlı olmasına çalışmaktır.

Derneğin beklentileri ise öncelikle İzmir'deki tüm öğretim üyelerine ulaşabilmek ve ileride bu tür derneklerle birleşip Türkiye çapında bir Üniversite Elemanları Derneği kurabilmektir. Artık partiler bile seçim bildirgelerinde memurlara sendika hakkı vermeyi vaat ederken, bu dernek sendikalaşmaya bir ön hazırlık olarak düşünülebilir.

heyet, adı üstünde, velâyet eden bir heyettir. Oysa özerk üniversitenin velâyete ve vellere ihtiyacı yoktur.

Yine de kendi mantığı içinde düşünüldüğünde, bir7 vakfın kurduğu üniversitede bir mütevelli heyetin varlığı, benimsenmesi de anlaşılabilir bir şeydir. Buna karşılık devletin kurduğu, kamu malı olan üniversitede, bir devlet üniversitesinde mütevelli heyetin varlığını anlamak ve onaylamak mümkün değildir. Bu devlet açısından da gelişikili bir durum yaratır. Devlet, özerkliğini kabul ve garanti ettiği bir kurumun başına böyle bir heyet kondurmakla kendisiyle çelişkiye düşmüş olur.

Ege Üniversitesi'nde yapılmak istenen şeyin niteliği işte budur! Bunun öğretim elemanları açısından onur kırıcı bur durum olduğu açıktır.

Yine basında yerdalan haberlere göre, Ege Üniversitesi üst yönetimi, paralı öğretime geçme konusunda da girişimde bulunmaktadır. Böyle bir uygulama, eğitimde fırsat eşitliğine ve sosyal adalete ilkece aykırıdır. Vergi adaletinin tam olduğu bir ülkede, devlet, kendi sunduğu eğitim ve öğretim hizmetini paralı yapma ihtiyacı duymaz. Duyduğunda ise, vergi adaletinin tamlığı nedeniyle buna karşı çıkmayı düşünmez. Oysa ülkemizde böyle bir vergi adaletinden söz etmenin imkanı yoktur. Mevcut vergi adaletsizliğinin kefareti çok büyük çoğunluğunu dar gelirli olanları oluşturduğu üniversite öğrencilerine ve onların ailelerine ödetmek ise, sosyal adalete sığmaz.

Derneğimiz, üniversitelerimizin ithal malı modellerle daha fazla kimlik ve kişilik kaybına uğramasına karşıdır. Ege Üniversitesi üst yönetiminin bu girişimini, bu kişilik ve kimlik kaybını hızlandıran bir girişim olarak değerlendiriyoruz."

YENİ KÜLTÜR ÜZERİNE

Seçkin ŞİŞMANOĞLU

insanın özüne yabancılaşması, değişim değeri-kullanım değeri ilişkileri, paranın kazandığı mistik güç vb. kavramlarının üzerinde durmak uzun süreceğinden biraz da konudan uzaklaşmak korkusuyla girmiyoruz. Vurgulanmak istenen olay toplumsal değer sistemini alt-üst eden "ekonomizm" ve "prodüktivizm" in yeni sistem üstyapılarını sarsıp, entegre etmesidir.

İçinde bulunduğumuz yıllar dünyada teknik ve ekonomik dönüşümlerin hızla gerçekleştiği dönemler. Bu hızlı dönüşümlerin sosyal yapılarla yol açtığı etkileri saptamak güçlük içeriyor. Sanırım biraz da ihmal ediliyor. Son zamanlarda "Teknolojik Bilgi" faktörünün de üretici güçler içerisinde yer almasıyla birlikte, bir paradigma olarak "Bilimsel-Teknolojik Devrim"(1) kavramı da içeren yeni bir "Ekonomizm" dalgası başlandı. Bu dalganın sosyolojik boyutu ise, bütün kurumları ile yalnız ve bireyci insanlardan oluşan "tüketim toplumu" modelinin vahşice dayatılması olarak kendini gösteriyor. Sermaye olarak giderek merkezleşen üretim kompleksleri uluslararası boyutlarıyla yeni bir kültür yaratma ihtiyacı duyuyor. Bu merkezler, konjonktürel fazla üretim bunalımı'nı yaşadıkları şu günlerde daha da hırçınlaşıyor. Yeni kültürü medya imparatorlukları ile pazarlıyor. Medyalar hareket geçince yaratılan "kitle kültürü'nün (kültürsüzlüğün) ortalama bireyleri yaşamlarında birbirine oldukça yakın, bazen aynı seçeneklerde yarışıyor. Karşılarına öz olarak birbirine benzer eğlenceler, hobiler, TV kanalları, kitaplar, hatta siyasi partiler çıkartılıyor. Böyle bir durumda ortalama birey herkes ne yaparsa onu yapma eğilimini gösteriyor. Konu "tüketim" olunca filmler, sinemalar, kitaplar, beğenilen TV programları vb. yani zevkler benzeşiyor.

Medya, iletişim, üretim merkezleri "enternasyonalist" bir tavırla dünya insanlarında benzer bir kültür yaratma eğiliminde... Yabancılaşmanın önemli göstergelerinden "gevezelik ve merak" insanlığı kuşatıyor. Ama insanlar daha çok "First Lady"lerin özel hayatını merak ediyor. Nancy Reagan'ın köpeğinin anılarının da satış rekoru kırmaya ayrı bir gösterge... Özetle böyle bir kültürde çoğunluk her zaman haklı olmuyor. Öznenin nesneleştiği, yani öznenin mistik bir görüntü alıp fetişleştiği klasik yabancılaşma görünüşü gittikçe belirginlik kazanıyor.

Bilim-teknoloji ilerlerken insanlık geriye adım atıyor. Bu nedenle bu garip "popülizm" i ve aygırlık kavramını teknolojik gelişmişlikle bir tutan anlayışı sorgulamak gerekiyor. İnsanlara "deterjanımı çok seviyorum", "ayakkabılarımı almışayse değişmem" dedirten anlayışa karşı çıkmak gerekiyor. Ne yazık ki insanlarımız iyilerin kötülere bombaladığını (aman ne teknoloji!) huyu içinde izlerken yaklaşan tehlikeden haberdar değil.

Biz mühendisler ısrarla "bilim ve teknoloji"yi savunup uygularken, insanın geriye adım atmasının sorumluluğunu hissetmek, bir anlamda mühendisliğimizi yaparken "mühendis" kimliğimizi terk edip "insan" kimliğini almak zorunda-

ğuy. Eğer kitle kültürsüzlüğünün ortalama bireyi olmak istemiyorsak!

Ödümüzün yayın organlarına da yansıyan ve yansıması da gereken bilimsel teknolojik devrim üzerine yapılan inceleme ve tartışmalarda, yeni dünya ekonomik düzeni ve iş bölümü sorgulanırken, yeni dönüşümlerin sosyolojik boyutlarına girilemiyor. Oysa esnek üretim sistemleri sonucu işgücünün yeni konumlanması ve çeşitlenen malların tüketmekten daha çok haz duyan insanların varlığına ihtiyaç duyması gerçeği, sosyal varlık olarak insanın gittiği ya da götürüldüğü yer konusunda soru işaretleri uyandırıyor. Bu nedenle yazının konusunu daha çok salt "ekonomizm ve prodüktivizm" in yarattığı sonuçlar ve kültür üzerine çekmek gerekiyor.

Bir bilim olarak sosyolojinin ayrışmasında önemli payı olan Emile Durkheim, yabancılaşmayı toplumsal değerlerin ve sosyal normların insan davranışlarını belirleyici etkisinin azalmasına ya da çöküntüye gitmesine bağlar. Ona göre birey toplum görüntüsüdür. Ancak toplum bireylerin toplamı değildir. (Öğeler-birey, varlık-toplum tarafından açıklanır) Kapitalizmin vahşi bir döneminde yaşayan Durkheim, yeni üretim biçiminin sosyal görüntüsünün toplumsal değer ve sosyal normları yok ettiğini saptadı. Bireyler arasındaki bağların ve ortak değerlerin oluşturduğu "kollektif bilinç" olgusunu en bireysel eylem olan "intihar" kavramını seçerek ispatlayıp önemini vurgulamaya çalışan Durkheim, değer, norm ve kural yokluğunu (anomi) tehlikeli bulur. Anomi kavramı çağdaş toplumun bunalımı yabancılaşmayla bütünüdür. Durkheim sosyolog yanı sıra değil, felsefi ve ideolojik seçimiyle (epistemolojik kopuş) tutucu ve ahlakçı olmasına rağmen, sosyolojiye getirdiği bakış açısı, özellikle "anomi" kavramı önemlidir.

Kapitalizmin kâr amacı, belirleyici olanın "prodüktivizm" olması ile birlikte insanların değer sistemini alt üst etmiştir. Üretimin toplumsallaşması, insanın özgünlüğünü yitirmesine neden olarak bireyin ikamesi çoğalmıştır. Yerine yenisi koyulabilecek bireyler artınca (işgücü, politikacı vs.) insan önemini yeni düzende yitirmiş-tir.

insanın özüne yabancılaşması, değişim değeri-kullanım değeri ilişkileri, paranın kazandığı mistik güç vb. kavramlarının üzerinde durmak uzun süreceğinden biraz da konudan uzaklaşmak korkusuyla girmiyoruz. Vurgulanmak istenen olay toplumsal değer sistemini alt-üst eden "ekonomizm" ve "prodüktivizm" in yeni sistem üstyapılarını sarsıp, entegre etmesidir.

Yeni bir toplum projesi getirmeyi amaçlayan sosyalizmde "yakalayıp geçme" zorunlulu-

ğu, sıcak ve soğuk savaşların da etkisiyle kuramsal-ideolojik yaklaşımla insanı geliştirmeye yönelik değer-sistemi, bir "kollektif bilinç" oluşturmakta eksik kalmış "ekonomizm" e kapılarak, yine belki bu iki nedenle teknolojik gelişmeyi yakalayamamıştır. Bu sistemde iki olgunun da birlikte yürütmesi gerektiği artık anlaşılmalıdır.

Öyle ise bireyci olmayan ama bireyin gelişmesine olanak tanıyan "ortak değer" sistemini ve "kollektif bilinci" nasıl yakalayacağız?

Düşüncelerine tam olarak katılmasam da, olaya mühendislik ve meslek örgütleri açısından bakıldığında J.W. Mills'in düşüncelerine bakmak gerekiyor. Mills, yeni ekonomik düzende beyaz yakalı denilen ve giderek genişleyen işgücünün toplumdaki yerini sorguluyor. İçine mühendisleri katabileceğimiz bu grup, toplumda sınıfını ve örgütünü belirleyememiş, tam olarak bir yere ait olamayan insanlar kümesi olarak belirlenmiş. Marcuse, Mills, Fromm gibi "yeni sol" geleneğinin temsilcileri özellikle öğrenci, memur, esnaf, teknokrat vs. gibi meslek gruplarının "kimliksizlik" olgusuna dikkat çekerler. konumuz mühendislik olduğundan bu geleneğin eleştirilmesi gereken diğer araştırma, proje ve sonuçlarına girmeyeceğiz.

Özette kimliksizlik yabancılaşma anlamında yukarıda sözü edilen kesimleri etkilediğine göre bu sıkılgan, (hatta sıkıcı) insanlar mevcut konumları ile basın, TV gibi ucuz halk kültürünün en yağlı müşterileridir. Daha önce belirttiğimiz popülist kitle kültürüne de oldukça yakındırlar.

Bir yanda anomie, bir yanda kimliksizlik - ki biri diğerini besler. Kimliksizlikten kurtulmanın, yaşanan olumsuzlukları görüp üzerine gitmenin, kamuyu etkilemenin de önemli çözümlerinden biri demokratik örgütlenmedir. Örgütlenme her zaman haklı olmayan çoğunluğun haklarına sahip çıkıp onları "gerçekten haklı" konuma getirmenin, bir ortak değer sistemi yaratabilmenin önemli sacayağıdır.

Toplumdaki sınıfsal konumumuz, kamuoyunda saygınlığımız gözönüne alındığında söyledikleri dinlenen mühendisler olmak istiyorsak kimliğimizi ve oda olarak da kurumsal kişiliğimizi ortaya koymalıyız. Örgüt tanımlanırken "meslek" kavramının yanına "demokratik" kavramının eklenmesi bu nedenle gereklidir.

Tek tek bireysel düşünceler ne olursa olsun bu örgütlerin asgari müşteregi "sivil toplum" düşüncesidir. Teknoloji-uygarlık ilişkisi açısından bakıldığında bu yaklaşımdan bir adım geri gitmek "yeni kültür ve düzen" e entegrasyonu hızlandırır. İleri doğru önü açıktır. Önünde "demokrat" sıfatı olan mühendislere yakışan budur. Gerçekten bilimsel-teknolojik ilerleme ile birlikte "uygarlık" ta istiyorsak!..

(1) Ayrı bir tartışma konusu olmakla beraber burada "Devrim" kelimesinin altını çizmek gerekiyor. Bazı araştırmacılar yeni dönüşümlerin manifaktürden masinofaktüre geçiştiki döneme benzemediğini, (teknolojik sıçrama) bu nedenle "devrim" kelimesinin yanıltıcı olduğunu belirtiyor. Eleştirinin doğru yanları var. Devrim yerine ilerleme denilebilir.

Kordonboyu önüne yapılacak olan "Kazıklı Yol" üzerine

İzmir'in kartpostallardaki simgesi, Saat Kulesi ve Kordon'dur. Kordon Çin Seddi'ne benzetilse de, koku içinde olsa da İzmir'in kent kimliğinin bütün Türkiye'ye mal olmuş en önde gelen parçasıdır.

KONU

Gümrük meydanında son bulan Mustafa Kemal Sahil Bulvarı'nın devamı olarak Kordonboyu önüne bir kazıklı yol yapılacağı açıklanmış ve projesi dahi yapılmadan ve eksiltme ihalesine çıkarılmadan Çeşme Otoyolu'nu yapmakta olan Bayındır AŞ'ye ek iş olarak verilmiştir. Yapılacak olan işin bu biçimde Bayındır AŞ'ye verilmesi, yapılacak olan "Yol"un da bir hızlı motorlu trafik arteri olacağına bir göstergesidir.

KAZIKLI YOLUN YAPILMA AMACI

Bu yolun amacının Üçkuyular'dan başlayarak Gümrük Meydanı'na uzanan Mustafa Kemal Sahil Bulvarı'nı devam ettirmek ve karşıyaka yoluna bağlamak olduğu belirtilmiştir.

Çeşme otoyolunun kent bağlantısının Üçkuyular'da olduğu dikkate alındığında bu yolun bir kent içi geçiş yolu, bir transit yol, hızlı motorlu trafik arteri haline geleceği açıktır.

KORDONBOYU'NUN TARİHÇESİ VE ÖNEMİ

Kordonboyu ve dalga kıranı bundan yaklaşık 120 yıl önce yapılmıştır. Yapımında Efes Antik Kentinin taşları kullanılmıştır. Deniz kıyısı seti kayı yolu, promenadı, dalga kıranı, bir eski limanı ve bu limana hizmet veren eski yapılarıyla bir bütün olarak "Eski Eser"dir.

Yolun kaplamasını değiştirilmiş ve buradaki iki katlı eski yapıların yıkılarak yüksek katlı binaların yapılmış olması bu eski eser niteliğini değiştirmemiştir. Ayrıca kordonboyu bugünkü toplumumuzun yakın tarihinde çok önemli olayların geçtiği bir alandır. Ülkenin işgalcilerden temizlenmesinin son durağıdır. Ulusal Kurtuluşun ünlü "Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir" emri burada yerine getirilmiştir. İzmir'lilerin Atatürk'e hediye ettiği bina buradadır ve bugün Atatürk Müzesi olarak kullanılmaktadır.

Gümrük ile Alsancak limanı arasında Kordonboyu olarak adlandırılan yol İzmir için bir varlık meselesidir. İzmir'in kartpostallardaki simgesi, Saat Kulesi ve Kordon'dur. Kordon Çin Seddi'ne benzetilse de, koku içinde olsa da İzmir'in kent kimliğinin bütün Türkiye'ye mal olmuş en önde gelen parçasıdır. Kor-

don'un özelliği deniz kenarında zengin ve gelenekselleşmiş bir sosyal yaşantısı olmasıdır.

İzmir'e gelen her yabancı, askerliğini bu kentte yapmış her kişi, İzmir halkının istisnasız hepsi, İzmir olarak Kordonboyunu tanımaktadırlar. Ve burada yaşantılarının en güzel anılarını bırakmışlar, gün batımını burada seyretmişlerdir. Burası halen canlı olarak yaşamaktadır ve eskiden oluşmuş geleneklerini bu yol üzerindeki lokantalar, kafeler, lokaller, oteller, kahvehaneler, sinemalar, bürolar ve konutlarda saklamaktadır.

Sünnetleri, düğünleri, nişanları, yaş günlerini, resmi törenleri, kutlamaları Kordonboyu'ndaki açık ve kapalı mekânlarda yapmak bir gelenektir.

"KAZIKLI YOL"UN GETİRECEĞİ OLUMSUZLUKLAR

İzmir kenti yapılmış olan yollar ve yapılması düşünülen yollar ile, Güzelbahçe'den Bostanlı'ya kadar bir hızlı trafik arteri ile kıyıları motorlu trafiğe tahsis etmektedir. Kent halkının deniz ile ilişkisi fiilen kesilmektedir. Bu yolların deniz tarafında tretuar olmasının bir anlamı yoktur. Çünkü deniz ile kent arasında yoğun ve hızlı bir motorlu trafik bulunacaktır.

İzmir bir deniz kıyı kenti olmaktan çıkacaktır.

Bugün İzmir'i Çiğli'den Üçkuyular'a kadar çevreleyen bir otoyol yapılmaktadır. Ve bir kaç yıl içerisinde bu yolun tamamlanacağı belirtilmiştir. İzmir'den transit geçen motorlu trafiği emecek ve kentin iç trafiğini rahatlatacak olan bu dev proje yapılırken, Mustafa Kemal Sahil Bulvarı'nı Gümrük'ten itibaren devam ettirerek tarihi Kordonboyu'nu öldürmek ve kentin içinden geçen ikinci bir transit yol haline getirmek hem milli israf, hem de maddi değerlerimize, geleneklerimize saldırı demektir.

"KAZIKLI YOL" A ALTERNATİFLER

Kordonboyu önüne "Kazıklı Yol" yapılması bir mecburiyet değildir. Başka alternatifler de bulunmaktadır. Bu mesele İzmir kent bütünü gözönüne alınarak hazırlanacak bir ulaşım planlaması ile doğru bir çözüme ulaşabilir.

İzmir'in ihtiyacı kentin içinden geçen bir transit yol değil, toplu taşıma sisteminin kurulması ve kent içi trafiğinin yapılmakta olan çevre otoyolu ile mevcut kent geçişine bağlanmasıdır.

Mustafa Kemal Sahil Bulvarı'nın Gümrük'te tıkanıyor bir geçektir ve bunun çözümü bu yolun trafiğini kentin içine aktarmak ve mevcut kent geçişine bağlamaktır. Esasen, Mustafa Kemal Sahil Bulvarı'nı kent içine bağlayan ve alt geçişli projeler yıllar önce yapılmıştır. Bunlar Belediye'de bulunmaktadır. Kazıklı Yol'a karar verenler bunlara bir göz atmak ihtiyacını duymamışlardır. Bu mevcut üst geçitlerin yapılması ile kısa sürede Gümrük'teki tıkanma çözülebilecektir ve zaten böyle planlanmıştır. Büyükşehir Belediyesi de bu konuda üzerine düşen görevi kesinlikle yerine getirmemiş, göstermiş olduğu duyarsız tavırla bir anlamda projeyi onaylamıştır.

Gümrük'ten Basmane istikame yönelen iki arter Gazi ve Fevzipaşa Bulvarları yeni bir planlama ile tek yönlü olarak Mustafa Kemal Sahil Bulvarı'na bağlanabilirler. Hatta bu yollar üzerinden ikinci kat yollar yapılarak Gürsel Paşa Bulvarı'ndan mevcut kent geçişine bağlantılar yapılabilir. Kent haritasına bakabilen herkes bu alternatiflerin kazıklı yoldan çok daha kısa güzergâhlar olduklarını görebilir.

Ciddi bir çalışma ile bu alternatifler değerlendirilebilir ve İzmir'in ileride yapılacak olan toplu ulaşım sistemini gözönüne alan, ona engel yaratmayacak çözümlerde bulunabilir.

SONUÇ

Özetle, "Kazıklı Yol" bütün kıyı bir kent geçiş transit yol ile İzmir kentine kapatacak, bir eski eseri ortadan kaldıracak, tarihimizin en önemli olaylarından bazılarının geçtiği alanları yok edecek, zengin bir sosyal yaşantının sonunu getirecektir.

Odamız maddi ve geleneksel değerlerimizi koruyan Kordonboyu'nun;

- * Gayrimenkul bir eski eser olarak
- * Çok önemli tarihi olayların geçtiği bir alan olarak korunmaya alınmasını,
- * Motorlu trafikten anıdırılmasını ve,

* İzmir'in toplu taşıma sisteminin kurulmasını,

* Transit motorlu geçişlerin kent dışı çevre otoyoluna aktarılmasını hedefleyen çözümlerden yanadır.

Kordonboyu'na "Kazıklı Yol" yapmak istemek "Saat Kulesi"ni yıkılmakla eş anlamlıdır.

Bütün bu gerekçelerden dolayı Mimarlar Odası İzmir Şubesi olarak Kordonboyu'na "Kazıklı Yol" yapılmasını istemiyor, "Kazıklı Yol"un yapılmasını engellemek için her türlü girişimde bulunacağımızı belirtiyoruz.

Seçimler, Partiler ve Ekonomi

Yusuf IŞIK

20 Ekim seçimlerinin yapıldığı bu dönemde Türkiye ekonomisinin ana sorunları nelerdir ve seçim sonrasında iktidarını oluşturabilecek siyasi partiler bu sorunlara nasıl yaklaşıyor?

Böyle kısa bir yazıda sorunların ve siyasi partilerin tümünün kapsanması mümkün olmadığından belli başlı bir kaç noktaya değinmekle yetineceğim.

Önce Türkiye ekonomisinin önündeki sorunları kısa vadede acil müdahale gerektiren sorunlar ve daha derin yapısal dönüşümler ile uzun vadede çözülebilecek sorunlar olarak ikiye ayırmak gerekiyor.

Kısa vadede müdahale gerektiren sorunların başında kuşkusuz enflasyon geliyor. Gerek halkın yaşamı, gerek ekonominin işleyişi üzerindeki doğrudan etkileri nedeniyle başlı başına son derece önemli bir sorun olmasının yanı sıra enflasyon, gerçekte ekonominin bütününe ilişkin yaklaşımların ve politikaların da önemli bir göstergesidir. Türkiye'de enflasyonun başlıca kaynaklarından biri, sarı ve ticaret tekellerinin ve finans kesiminin aşırı karlarının yanı sıra, kuşkusuz kamu açıklarıdır. 1991'de Kamu Kesimi Borçlanma Gereği (KKG) / GSMH oranının %12'ye yaklaşması sorunun ardığı boyutları gösteriyor. Çünkü bu, artan enflasyonun denetim altında tutulması için gerekli oranın üç katı. Bu yazı çerçevesinde değineceğim 4 partiyi ele alırsak, ANAP, DSP, DYP ve SHP, enflasyonu aşağı çekmek için kamu açıklarının azaltılmasına büyük önem verdiklerini açıklıyor. Bunlardan DYP kamu açıklarını nasıl azaltacaklarına ilişkin rakam veriyor ve örneğin KKG / GSMH oranının bir yılda % 6'ya çekileceğini belirtiyor. SHP'nin açıkladığı politikalar enflasyonu aşağı çekmede dar gelirli durumunu korumak için daha yavaş davranabileceği anlamına geliyor. Bugüne kadar bu konudaki vaatlerini tutmayan ANAP, bir yıl sonra enflasyonu % 10'un altına indireceğini ilan ediyor. DSP de oranı azaltacağını kamu harcamalarının önemli ölçüde kısılması hedefi üzerinde duruyor. Tabii bu dört parti enflasyonun kamu açıklarının azaltılmasına ilişkin olarak vergi ve KİT'ler alanında da önlemler öngörüyor. ANAP dışındaki diğer parti vergi reformları öneriyor. Bu reformların ağırlık noktası vergi tabanlarının yaygınlaştırılması. KİT'lerde özelleş-

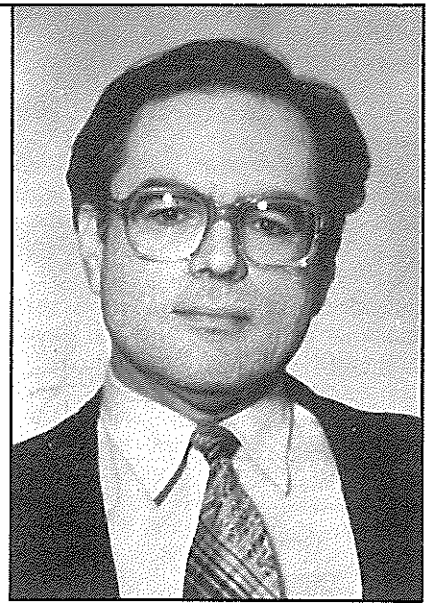
tirmeyi ilke olarak kabul eden sözkonusu 4 partiden SHP ve kısmen DSP belirli bir dönem KİT'lerin özleştirilmesi ve daha verimli hale getirilmesini hedefliyor. Böylece kamu açıklarının kapatılması açısından KİT'lerin özleştirilmesinden kısa vadede en çok yarar uman partiler de ANAP ile DYP.

Burada bu konuların önemli ayrıntılarına girecek değilim. Yalnızca şu noktayı vurgulamak istiyorum: Dört siyasi partinin hiçbirinin ilgili seçim sonrası geniş kapsamlı bir istikrar programından söz etmemesi dikkat çekiyor. Oysa mevcut enflasyon oranına, kamu açıklarına, kamu açıklarının giderilmesi yönünde kullanılabilecek araçlara ve özellikle vergi potansiyeline ve kamu harcamaları tablosuna bakıldığında ve dış borçların da zaten yüksek düzeyde olduğu hatırlandığında, seçimlerden sonra adı ne olursa olsun, ciddi önlemler dizisi kaçınılmaz gözüküyor. IMF'nin de böyle bir talebi olacağına kuşku yok. İhracat artışı gibi olumlu gelişmelere karşın ekonomi bugün gerçekte bir çok açıdan kritik durumda. Bunun nedeni yalnızca iç ve dış borçların enflasyonun, işsizliğin yüksekliği değil, ekonominin bütün kuramlarıyla, kurallarıyla zaafa uğramış olması. Dünyada ekonomik gelişmenin yeni nitelikler kazandığı ve uluslararasılaşmanın çok hızlandığı bir dönemde bu olumsuzlukların faturası daha da ağır olacak. Dolayısıyla sorun seçim sonrası ciddi bir önlemler dizisinin getirilmediği değil, bunun nasıl şekilleneceği ve hangi kesimlere ne oranda yük getireceği. Partilerin programlarında kamu harcamalarının kısılması biçiminde yer alan madde de zaten seçim sonrasında bu gündem maddesinin habercisi.

Uzun vadeli alanlara kısaca bakalım olursak gerçekte enflasyonu salt kısa vadede müdahaleler gerektiren bir sorun olarak ele almak da yanlış olur. Enflasyon Türkiye'nin yapısal bir sorunu olarak ortaya çıkıyor. Bugüne kadar birbirini izleyen devletçilik, dışa açılma gibi dönemlerde gerçekleştirilenlerin çözemediği yapısal sorunlara, dünyadaki gelişmeler nedeniyle mutlaka el atılmaya başlanması gereken bir dönemde yaşıyoruz. Bugün enflasyona da bu bağlamda, ekonominin bütününe gözününe alınarak yaklaşılmalıdır.

Türkiye ekonomisinin en önemli yapısal sorunları arasında

1. Teknolojik yenilenme,
2. Bilim ve teknolojinin ağırlığının

hızla arttığı bir dünyada rekabet gücü yüksek sektörlerin seçimi ve geliştirilmesi de yer alıyor. Bir çok benzeri yaklaşımın yanısıra yukarıda değindiğim 4 partiden SHP, seçim belgelerinde "yapısal değişiklik" programıyla bu konunun üzerinde en çok duran parti. Bununla birlikte sözkonusu programda bu alandaki uzun vadeli hedeflere nasıl varılacağı yer almıyor.

Sonuç niteliğinde çok kısa bir değerlendirme yapılacak olursa

* Seçim sonrasında enflasyon gibi gerçekte yapısal nitelikler taşıyan sorunların çözümü için şu ana kadar partilerin telaffuz etmediği boyutta önlemler kaçınılmaz olacak. Sorun bunların hangi ekonomik politikaları perspektifinde ele alınacağı ve yüklerini hangi kesimlerin üstleneceğidir.

* Türkiye'nin bilim ve teknoloji ağırlıklı rekabet gücü açısından güçlü sektörlerinin geliştirilmesi hedefi bütün ekonomik politikalarında yenilenme gerektiren bir hedeftir.

* Ekonomide ufuk açacak olan strateji, sosyal boyutu teknolojik boyutun arkasına takan bir gelişme stratejisi değil, her iki boyutu da birlikte geliştirmeyi başarabilen strateji olacaktır.

* Yalnız Türkiye'deki değil dünyadaki gelişme koşulları nedeniyle de ekonomi alanındaki muazzam potansiyelin gerçekleştirilmesi bir çok alanda mevcut kategorileri aşan, yeni kategoriler yaratılmasına ihtiyaç doğurmaktadır. Örneğin KİT'lerin bugünkü kapitalist mülkiyet biçimine geçirilmesi, yerine yeni mülkiyet biçimlerinin ortaya çıkarılması gibi.

* Anayasa'da odakların bir rejim sorunu bulunması gibi bir dizi önemli nedenden ötürü, 20 Ekim seçimlerinin Türkiye'de istikrar sağlaması son derece güç gözüküyor. Aynı nedenle 20 Ekim seçimlerinin istikrarlı bir gelişme döneminin başlangıcı olması da beklenemez.